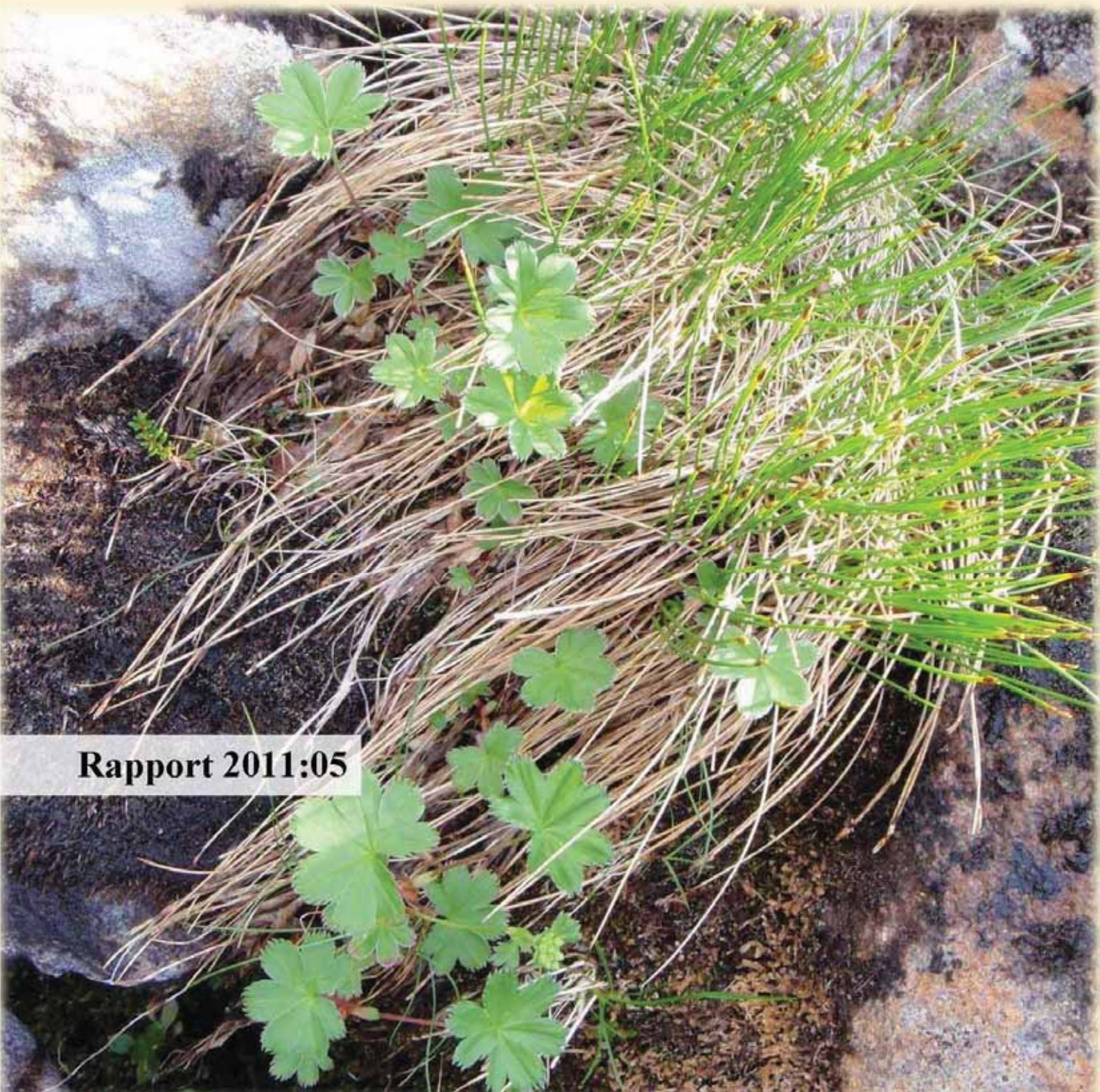

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Miljøvernavdelinga

Supplerande kartlegging av naturtypar i Sykkylven 2010

Rapport 2011:05

Utførende konsulent: Dag Holtan	Kontaktperson/prosjektansvarleg: Dag Holtan E-post: dholtan@broadpark.no	ISBN: 978-82-7430-210-5 (papir) 978-82-7430-211-2 (nett) ISSN: 1891-876X
Oppdragsgjevar: Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Kontaktperson hos oppdragsgjevar: Kjell Lyse	År: 2011
Referanse: Holtan, D. 2011. Supplerande kartlegging av naturtypar i Sykkylven kommune. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport nr. 5 - 2011: 64 s. ISBN 978-82-7430-210-5 (papirotgåva).		
Referat: Det er gjennomført supplerande kartlegging av naturtypar i Sykkylven kommune i Storfjorden på Sunnmore. Av i alt 22 avgrensa objekt med nytt feltarbeid eller endra omtale sidan kartlegginga i 2003 er 10 vurdert som svært viktige for det biologiske mangfaldet (A), 11 som viktige (B) og eitt som lokalt viktig (C). Dei fleste av dei nye områda er i skog og kystfjellhei. Store naturverdiane i Sykkylven er fordelt på fleire naturtypar, som gråor-heggeskog, gammal bjørkeskog og gammal furuskog, dessutan ein del i kulturlandskap, rikmyrar, litt rike fjellområde og kystfjellheier. Av raudlisteartar er det no kjent 7 karplanter, 17 soppar, ein mose og ein art lav. I tillegg kjem ein del viltartar og andre artar som ikkje blir omfatta av denne rapporten.		
Emneord: Sykkylven Naturtypar Raudlisteartar Verdisetting		
Fagansvarleg:	For administrasjonen:	
 Ulf Lucasen (seksjonssjef)	 Per Fredrik Brun (direktor miljøvernavdelinga)	

Framsdebildet viser sunnmørsmarikåpe, som er Sykkylven si plante, etter postkortaksjonen til miljøvernministeren for ei tid tilbake. Den har gode bestandar i Baklidalen immanfor Megardsdalen. Foto: Dag Holtan.

Forord

På oppdrag frå fylkesmannen i Møre og Romsdal, har biolog Dag Holtan utført supplerande kartlegging av naturtypar i Sykkylven kommune. Oppdraget har omfatta kartlegging, verdisetting og avgrensing av naturtypar med artsinformasjon (unntatt vilt), ved både eigne feltundersøkingar og innsamling og systematisering av eksisterande informasjon, og er ei vidareføring av arbeidet frå 2003. Mykje av feltarbeidet gått med til nykartlegging i skog og kystfjellheiar.

Bakgrunnen for kartlegginga av naturtypar er mellom anna den politiske målsetjinga, uttrykt i Stortingsmelding 58 (1996-97), om at alle kommunar i landet skal kartlegge og ha oversikt over viktige område for biologisk mangfald på sitt areal. Noreg har òg, saman med fleire andre land, slutta seg til ei internasjonal målsetjing om å stanse tap av biologisk mangfald innan 2010, det såkalla 2010-målet ("Countdown 2010", no justert til 2020). For å kunne ta vare på biologiske verdiar må ein vite kva verdiar ein har og kor desse finst. Den føreliggjande oversikta over verdifulle naturtypar i Sykkylven er nok eit viktig steg på vegen i å få betre kunnskap om dei biologiske verdiane i kommunen.

Underteikna takkar for eit godt samarbeid med Kjell Lyse ved fylkesmannen si miljøvernavdeling.

Feltarbeidet er utført av Dag Holtan i perioden mai til oktober 2010. Perry Larsen (Skodje) har delteke i mykje av feltarbeidet, men òg Karl Johan Stadsnes frå kommunen. Resultata frå feltturar på fritida i perioden 2005 – 2009 er inkludert i områdeskildringane.

Ørskog 24.03.2011

Dag Holtan

Innhald

FORORD	3
INNHALD	4
SAMANDRAG	6
1 INNLEIING	9
1.1 BAKGRUNN	9
1.2 KVA ER BIOLOGISK MANGFALD?	10
1.3 VERDIEN AV BIOLOGISK MANGFALD	11
1.4 TRUGSMÅL MOT DET BIOLOGISKE MANGFALDET	12
1.4.1 Fysiske inngrep	12
1.4.2 Endra driftsformer i jord- og skogbruk	12
1.4.3 Spreiing av framande organismar	13
1.4.4 Overhausting	13
1.4.5 Forureining	13
1.5 FORVALTING AV BIOLOGISK MANGFALD I KOMMUNANE	14
1.5.1 Verneområde	14
1.5.2 Forvaltingsansvaret for arealet i kommunen	14
1.5.3 Aktiv sikring	14
1.5.4 Passiv sikring	14
1.5.5 Grunneigaravtalar	15
1.5.6 Verkemiddel i landbruket	15
1.5.7 Strategi for stopp av tap av biologisk mangfald innan 2020	15
1.6 FØREMÅLET MED RAPPORTEN	16
1.7 FORKLARING AV NOKRE OMGREP	16
2 METODE	18
2.1 INNSAMLING AV INFORMASJON	18
2.1.1 Viktige litteraturkjelder	19
2.1.2 Museumssamlingar, databasar, Verdsveven	20
2.1.3 Innsamling frå einskildpersonar	20
2.1.4 Feltarbeid	20
2.1.5 Bestemming og dokumentasjon	20
2.2 VERDISETTING OG PRIORITERING	20
2.2.1 Generelt	20
2.2.2 Kriterium og kategoriar	21
2.2.3 Bruk av raudlisteartar/signalartar	21
2.2.4 Bruk av truga vegetasjonstypar	21
2.2.5 Område med lite data eller usikker status	21
2.3 PRESENTASJON	22
2.3.1 Generelt	22
2.3.2 Omtale av lokalitetane	22
2.3.3 Kartavgrensing	22
3 NATURGRUNNLAGET	23
3.1 NATURGEOGRAFI OG KLIMA	23
3.2 BERGGRUNN OG LAUSMASSAR	24
3.3 KULTURPÅVERKNAD	25

4	NATURTYPAR	26
4.1	HOVUDNATURTYPAR	26
4.2	LOKALITETAR MED NYTT FELTARBEID I 2010	28
1528201	Megardsdalen: Baklidalen	28
1528202	Tu: Tuvatnet	30
1528203	Blakstad: Blakstadfjellet	31
1528204	Riksem: Kolda	32
1528205	Straumsheim: Straumsheimsdalen øvre	34
1528206	Straumsheim: Straumsheimsdalen nedre	35
1528207	Fet: Blåbreelva	37
1528208	Fet: Fet bjørkeskog	38
1528209	Regndalen	40
1528210	Brunstad: Kløvskredene	42
1528211	Brunstad: Dyftene - Krokhjellen	43
1528212	Velle: Gåsmyra	45
1528213	Drivdalen bjørkeskog	46
1528214	Drivdalsheia	47
1528215	Andestad: Byrkjeneslia	48
1528216	Andestad: Tufjellet	49
1528217	Fasteindalen: Leitet	50
1528218	Nysetervatnet: Revsdalselva	51
1528219	Velledalen: Fonna - Skredene	53
1528220	Søvika: Søvik nedre	55
1528221	Fasteindalen: Forseggene	56
1528222	Fasteindalen: Blådalen	57
4.3	EVALUERING AV NOKRE LOKALITETAR I NATURBASE	59
5	RAUDLISTA	60
5.1	RAUDLISTEARTANE I SYKKYLVEN	60
5.1.1	Sopp	60
5.1.2	Karplanter	61
5.1.3	Lav	61
5.1.4	Mosar	61
6	KJELDER	62
6.1	LITTERATUR	62
6.1	MUNNLEGE KJELDER	63
6.2	VERDSVEVRESSURSAR	63
7	KARTVEDLEGG	64

Samandrag

Bakgrunn og føremål

Bakgrunnen for rapporten er ei nasjonal satsing for å auke kompetansen og styrke det lokale nivået i forvaltinga av det biologiske mangfaldet. Satsinga medfører tilgang på statlege tilskot. Bakgrunnen frå statleg hald er Stortingsmelding nr. 58 (1996-97): "Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling. Dugnad for framtida". Denne blei vedteken i 1998, og legg premissane for kartlegginga av alle norske kommunar. Sidan har vi òg fått St. meld. nr. 42 (2000-2001): "Biologisk mangfold, sektoransvar og samordning". Hovudkonklusjonen her er at den norske naturforvaltinga må bli meir kunnskapsbasert, og at vedtaksgrunnlaget i kommunane må betrast.

Hovudføremålet med prosjektet er å gje kommunen og andre arealforvaltarar eit godt naturfagleg grunnlag for den framtidige bruken av naturen i kommunen, slik at omsynet til det biologiske mangfaldet kan betrast innanfor dei ulike verksemdene.

Metodikk

Metoden går i hovudsak ut på å identifisere område som er særlig verdifulle for det biologiske mangfaldet, fordi dei er levestader for mange artar, eller for uvanlege eller kravfulle artar som har vanskeleg for å finne leveområde elles i landskapet. Kva naturtypar dette gjeld er definert i ei handbok i kartlegging av biologisk mangfald – DN-handbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2006).

For å få tak i eksisterande kunnskap er det nytta ein del litteratur, Naturbasen (<http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>), databasar på Verdsveven, utskrifter frå museumssamlingar og samtalar med fagfolk og lokalkjente. For å skaffe fram ny kunnskap blei det òg gjort noko nytt feltarbeid. Av økonomiske årsaker og grunna føringar frå DN blei fjellområda, kulturlandskapet og verneområda nedprioriterte. Informasjonen er samanstillt, og lokalitetane er verdiprioriterte etter metoden i DN-handbok 13. Dette omfattar m.a. vektlegging av indikatorartar (signalartar) og raudlisteartar osb. Informasjonen er presentert på kart, database (Access) og i rapportform.

Naturgrunnlag

Naturgrunnlaget i kommunen er kort gjennomgått, med omtale av landskap, geologi, klima og naturgeografiske tilhøve.

Naturtypar i Sykkylven

Dei ulike naturtypane i Sykkylven er kort presenterte. Viktige naturtypar for det biologiske mangfaldet i kommunen er særleg tradisjonelt drive kulturlandskap, rike edellauvskogar og gammalt furuskog, men òg gråor-heggeskog, gamle bjørkeskogar, rike fjellområde og kystfjellhei. Rik edellauvskog og naturbeitemark/slåttemark har heilt klart flest raudlisteartar og størst mangfald innan artsgruppene generelt, men også i kystfjellhei og rike fjellområde er det no samla inn bra med informasjon.

Som det går fram av tabell 1 er det knytt store verdiar til fleire ulike naturtypar i Sykkylven. Generelt kan det seiast at det er størst verdiar knytte til kalkrike fjellområde, ulike skogtypar, kulturlandskap og kystfjellheier.

Tabell 1. *Naturtypelokalitetane med fordeling på hovudnaturtype, verdi og viktige område (markert med X) med tanke på oppfølging av regjeringa og Stortinget sitt mål om stopp av tap av biologisk mangfald innan 2020 (jf. kapittel 1.5.7). Kodane betyr: A05= rikmyr, A08= kystmyr, B04= Nordvendte kystberg, C01= kalkrike område i fjellet, F07= gammal lauvskog, F08= gammal barskog og F13= rik blandingsskog i låglandet.*

Lokalitet	Naturtype	Utforming	Verdi	2020
Megardsdalen: Baklidalen	C01	C0103/C0104	A	X
Tu: Tuvatnet	E08	E0802	B	X
Blakstad: Blakstadfjellet	F08	F0802	A	X
Riksem: Kolda	B04	B0403	B	
Straumsheim: Straumsheimsdalen øvre	B04	B0403	C	
Straumsheim: Straumsheimsdalen nedre	F07	F0702	B	
Fet: Blåbreelva	B04	B0403	B	
Fet: Fet bjørkeskog	F07	F0702	B	
Regndalen	B04	B0403	A	X
Brunstad: Kløvscredene	B04	B0403	A	X
Brunstad: Dyftene - Krokhjellen	F07	F0702	A	X
Velle: Gåsmyra	A08	A0802	B	
Drivdalen bjørkeskog	F07	F0702	B	
Drivdalsheia	B04	B0403	B	
Andestad: Byrkjeneslia	F13	F1301/F1302	A	X
Andestad: Tufjellet	F13	F1301/F1302	B	
Fasteindalen: Leitet	A05	A0501	B	
Nysetervatnet: Revsdalselva	A05	A0501	A	X
Velledalen: Fonna - Skredene	F07	F0702	B	
Søvika: Søvik nedre	F13	F1302	A	X
Forseggene	C01	C0102/C0104	A	X
Fasteindalen: Blådalen	C01	C0102/C0103/C0104	A	X

Raudlisteartar

Ei *raudliste* er ei liste over artar som i ulik grad er truga av menneskeleg verksemd. Dette kan vere ulike fysiske inngrep i form av utbygging, skogsdrift, jordbruksverksemd eller forureining m.m. Artane som etter fagleg vurdering kjem med på ei slik liste vert kalla raudlisteartar. Kva artar dette gjeld er lista opp i ein nasjonal rapport frå 2010 (Kålås mfl. 2010).

Det er registrert ei rekkje førekomstar av raudlista karplanter, sopp og mosar osb. i Sykkylven, og dei som er mogleg å finne på nasjonale databasar på verdsveven er omtalte i kapittel 5.

Kunnskapsstatus

Tabell 5 inneheld ei kort vurdering av kunnskapsstatus etter dette prosjektet, og på kva område det er behov for meir kunnskap. Kunnskapen om mange organismegrupper og potensielle raudlisteartar i Sykkylven er jamt over middels god.

Kunnskapsstatus – litteratur

Det er publisert nokså mykje litteratur frå Sykkylven opp gjennom åra i ulike samanhengar. Viktige litteraturkjelder frå nyare tid er samla i tabell 2.

Det meste av dette materialet har vore gjennomgått i samband med naturtypekartlegginga. I tillegg kjem ulike innspel gjennom ikkje publiserte notat og e-postar frå lokalkjente m.m.

1 Innleiing

1.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for rapporten er ei nasjonal satsing for å auke kompetansen og styrke det lokale nivået i forvaltninga av det biologiske mangfaldet. Kartleggingsarbeidet er finansiert av Fylkesmannen i Møre og Romsdal gjennom statlege tilskot.

Bakgrunnen frå sentralt hald er Stortingsmelding nr. 58 (1996-97), "Miljøvernpolitikk for ein bærekraftig utvikling. Dugnad for framtida". Denne vart vedteken i 1998, og legg premissane for kartlegginga av biologisk mangfald i alle norske kommunar. Forhistoria til dette er Brundtlandkommisjonen sin rapport frå 1997: "Konvensjonen om biologisk mangfold", som vart vedteken på verdskonferansen i Rio i 1992. Konvensjonen vart ratifisert av Noreg i 1993 og vart gjeldande frå 1994. Direktoratet for naturforvaltning (DN) ga i 1999 ut ei handbok (DN-handbok 13) som gir retningslinene for korleis arbeidet skal gjennomførast. Oppdaterte utgåver av handboka kom på verdsveven i 2006 og 2007 (DN 2006).

Sidan har vi fått St. meld. nr. 42 (2000-2001): "Biologisk mangfold, sektoransvar og samordning". Hovudkonklusjonen her er at den norske naturforvaltninga må bli meir kunnskapsbasert, og at vedtaksgrunnlaget i kommunane må betrast.

I naturmangfaldlova er dessutan følgjande prinsipp sentrale i all natur- og artsforvaltning:

§ 7. (*prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12*)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8. (*kunnskapsgrunnlaget*)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (*føre-var-prinsippet*)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

1.2 Kva er biologisk mangfald?

Variasjonen i naturen kan beskrivast på tre ulike nivå: Gen-, arts- og økosystemnivå. Enkelt sagt er biologisk mangfald jorda si variasjon av livsformer (artsnivå – planter, dyr og mikroorganismar m.m.), inklusiv arvestoff (genetisk variasjon) og det kompliserte samspelet mellom dei ulike organismane (økosystemet).

I Rio-konvensjonen er biologisk mangfald definert slik: ”Biologisk mangfold er variabiliteten hos levende organismar uansett opphav, herunder bl.a. terrestriske, marine eller andre akvatiske økosystemer og de økologiske kompleksene som de er en del av; dette omfatter mangfold innenfor artene, på artsnivå og på økosystemnivå.” (MD 1992).

Meir presist er biologisk mangfald definert slik i naturmangfaldlova:

§ 3. (definisjoner)

I denne lov forstås med

- a) art: etter biologiske kriterier bestemte grupper av levende organismer;
- b) bestand: en gruppe individer av samme art som lever innenfor et avgrenset område til samme tid;
- c) biologisk mangfold: mangfoldet av økosystemer, arter og genetiske variasjoner innenfor artene, og de økologiske sammenhengene mellom disse komponentene;
- d) dyr: pattedyr, fugler, krypdyr, amfibier, fisk og virvelløse dyr;
- e) fremmed organisme: en organisme som ikke hører til noen art eller bestand som forekommer naturlig på stedet;
- f) genetisk materiale: gener og annet arvemateriale i ethvert biologisk materiale, som kan overføres til andre organismer med eller uten hjelp av teknologi, likevel ikke genetisk materiale fra mennesker;

- i) naturmangfold: biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold, som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning;
- j) naturtype: ensartet type natur som omfatter alle levende organismer og de miljøfaktorene som virker der, eller spesielle typer naturforekomster som dammer, åkerholmer eller lignende, samt spesielle typer geologiske forekomster;
- k) organisme: enkeltindivid av planter, dyr, sopp og mikroorganismer, inkludert alle deler som er i stand til å formere seg eller overføre genetisk materiale;
- l) planter: karplanter, moser og alger;
- m) sopp: sopp og lav;
- q) virvelløse dyr: dyr uten ryggstøyle;
- r) økologisk funksjonsområde: område – med avgrensing som kan endre seg over tid – som oppfyller en økologisk funksjon for en art, slik som gyteområde, oppvekstområde, larvedriftsområde, vandrings- og trekkruiter, beiteområde, hiområde, myte- eller hårfellingsområde, overnattingsområde, spill- eller parringsområde, trekkvei, yngleområde, overvintringsområde og leveområde;
- s) økologisk tilstand: status og utvikling for funksjoner, struktur og produktivitet i en naturtypes lokaliteter sett i lys av aktuelle påvirkningsfaktorer;
- t) økosystem: et mer eller mindre velavgrenset og ensartet natursystem der samfunn av planter, dyr, sopp og mikroorganismer fungerer i samspill innbyrdes og med det ikke-levende miljøet.

1.3 Verdien av biologisk mangfold

Miljøverndepartementet (2001) knyter disse verdiane til biologisk mangfold:

- **Direkte bruksverdi:** Verdier som vert realiserte gjennom bruk av biologiske ressursar til m.a. mat, medisinar, kunst, klede, byggverk og brensel, samt bruk av natur til leik, rekreasjon, friluftsliv, turisme, undervisning og forskning.
- **Indirekte bruksverdi:** Verdi i form av livsberande prosessar og økologiske tenester som biologisk produksjon, jorddanning, reinsing av vatn og luft, vasshushaldning, lokalt og globalt klima, karbonet, nitrogenet og andre stoff sine krinslaup, økologisk stabilitet og miljøet si evne til å dempe effektar av påkjenningar som forureining, flaum og tørke. Desse verdiane er ein føresetnad for mennesket sin eksistens og økonomiske aktivitet.
- **Potensiell verdi:** Verdier som ikkje er utnytta eller kjent. Slike verdier omfattar både direkte og indirekte verdier nemnt ovanfor, og er m.a. knytte til bruk av ikkje utnytta genetiske ressursar, både når det gjeld tradisjonell foredling og genteknologi for utvikling av nye produkt med direkte bruksverdi.

- **Immateriell verdi:** Verdi som er etisk og moralsk forankra, m.a. knytt til ønsket om å vite at ein art eksisterer, komande generasjonar sine Moglegheiter og livskvalitet, og ønsket om å ta vare på landskap og natur som del av vår kulturarv og opplevingsverdi.

Til dei moralske og etiske verdiane høyrer òg naturen sin eigenverdi (DN 2006). At naturen har eigenverdi byggjer på tanken om at alle livsformer og urørt natur har verdi i seg sjølv, og skal derfor ikkje naudsyntvis sjåast på som eit middel, men som et mål i seg sjølv. Tanken om at framtidige generasjonar skal ha same Moglegheiter for ressursutnytting og naturoppleving som vi har, er i samsvar med målet om ei ”berekraftig utvikling” definert av Brundtlandkommisjonen.

1.4 Trugsmål mot det biologiske mangfaldet

1.4.1 Fysiske inngrep

Øydelegging, fragmentering og endring av naturområde er det største trugsmålet mot det biologiske mangfaldet. Særleg viktig er fysiske inngrep i samband med ulike utbyggingsføremål. Store utbyggingar kan åleine ha store negative konsekvensar, men det er summen av både små og store inngrep som over tid vil avgjere om vi klarar å ta vare på det biologiske mangfaldet. Der utbyggingspresset er stort er det ofte utbyggingsinteressene som vert sterkast vektlagde i avgjerdsprosessane. Det er eit visst utbyggingspress i både låglandet og fjellet i Sykkylven, særleg konsentrert til dyrkbart areal, strandlina og hyttegrender i fjellnære område. Ein må rekne med at det i framtida òg kan verte press på fleire av dei biologisk verdifulle naturtypelokalitetane som er kartlagt gjennom dette prosjektet (sjå kapittel 4.2), sidan fleire av dei ligg nært vegar og er nokså lett tilgjengelege.

1.4.2 Endra driftsformer i jord- og skogbruk

Utviklinga i landbruket resulterer i intensivering, spesialisering og rasjonalisering av drifta, men òg fråflytting, brakklegging og attgroing. Dei største driftsendringane i jordbruket har skjedd dei siste 50 åra, og mange kulturskapt naturtypar, slik som slåttemark, naturbeitemark og haustingsskog er i ferd med å forsvinne (jf. Fremstad og Moen 2001). Mykje av det lysopne, mosaikkprega landskapet frå det tradisjonelle jordbruket gror i dag att, og utviklar seg gradvis til skog. Dette medfører m.a. at planteartar som er avhengige av mykje lys og lite konkurranse går tilbake, og saman med desse også dei insekta som er knytte til desse plantane. I tillegg fører sjølv moderat gjødsling til at ein del artar går sterkt tilbake eller forsvinn heilt (t.d. Fremstad 1997). Bruken av kunstgjødsel var svært liten fram til andre verdskrigen. Etter krigen auka bruken sterkt fram til 1980-tallet. På grunn av desse endringane kan ei lang rekkje plante-, sopp- og insektartar gå tilbake eller forsvinne. Over 30 % av dei norske raudlisteartane er knytte til kulturlandskapet (Kålås mfl. 2010).

Status for Sykkylven i 2011 er at det er framleis er ein del att av tradisjonelt drive kulturlandskap, og ein del av dei tidlegare kartlagde lokalitetane vart observert i 2010.

I skogbruket har hogst gjennom mange hundre år redusert mengda av daud ved betydeleg. Urskog er i dag praktisk talt forsvunnen, og biologisk gammal skog med mykje daud ved utgjer berre små areal. Område med biologisk verdifull skog, m.a. rik edellauvskog og gråor-heggeskog, har dei siste 50-100 åra stadvis vortne erstatta med gran, og også sumpskog og myr har mange stader vortne drenerte og deretter tilplanta.

I Sykkylven er dei største inngrepa med uheldige konsekvensar i skog truleg knytte til hogst av gammal skog og treslagskifte (gran). Her er likevel døme på ein god del intakt gammalskog, både for furu og bjørk.

1.4.3 Spreiing av framande organismar

Menneskeskapt spreiring av organismar som ikkje høyrer naturleg heime i dei lokale økosystema er eit aukande problem, både for vern av biologisk mangfald og i forhold til verdiskaping. Mange innførte artar er dårleg tilpassa dei lokale økosystema, og vil forsvinne etter kort tid, men dei som klarar å etablere seg har ofte ikkje naturlege fiendar som kan vere med å regulere populasjonane, eller dei kan ha andre konkurransefordelar som fører til at populasjonane aukar kraftig (MD 2001). Dette kan føre til at stadeigne artar vert utkonkurrerte og at heile økosystem vert endra. Gjennom ratifisering av Riokonvensjonen har Noreg forplikta seg til m.a. å hindre innføring av og kontrollere eller utrydde framande artar som er eit trugsmål mot økosystem, habitat eller artar (MD 1992: artikkel 8h). I 2007 kom også norsk svarteliste (Gederaas mfl. 2007), som peikar på mange av problemartane.

Det er ikkje gjort noko systematisk arbeid med tanke på registrering av framande artar i Sykkylven. Døme på innførte treslag i kommunen er t.d. ulike typar edelgran, sitkagran, lerk og mange andre. Platanlønn, som er rekna som ein verkeleg problemart (jf. Gederaas mfl. 2007), spreier seg no over delar av kommunen (og heile den norske vestkysten). Denne utviklinga vil i åra som kjem eskalere sterkt. Platanlønna dreg elles ein stor fordel av forstyrningar som hogst og driftsvegar i skogbruket, medan etableringa i slutta naturskog går saktare. Av buskvekstar er det frå hagebruket t.d. noko spreiring av diverse mispelartar og raudhyll, mest i skogkantar og på forstyrra mark. Langs vegkantar er det flekkvis førekomst av t.d. gyvelartar, japanpestrot og parkslirekne mfl., medan hagelupin er etablert fleire stader. Ålment kjende artar som mink og iberiaskogsnegl bør ein òg vere merksam på. Samla sett står kommunen framfor utfordringar i åra som kjem med tanke på å utrydde dei verste problemartane, eller halde dei i sjakk. Ei kartlegging av omfanget av problema og ein handlingsplan er derfor sterkt ønskjeleg innanfor ein treårsperiode. Deretter må tiltak gjennomførast utan opphald.

1.4.4 Overhausting

Hausting av naturressursar er eit gode så lenge det skjer innanfor økologisk forsvarlege rammer. Overhausting oppstår når det over ein lengre periode vert hausta meir enn populasjonen produserer. Om aktiviteten rammar artar med nøkkelfunksjonar (t.d. furu), kan ringverknadene bli store. Overhausting av ein truga eller sårbar art vil vere eit trugsmål mot arten sin eksistens. I Noreg er døma på overhausting i nyare tid særleg å finne i havet. Ein kan òg tenke seg at somme artar med små nasjonale bestandar kan vere utsette for samlarar, utan at det er kjend konkrete døme på dette i Sykkylven.

1.4.5 Forureining

Forureining kan opptre både i form av lokale utslepp, som langtransportert forureining, som sur nedbør og radioaktivitet, i form av utslepp som kan påverke globalt eller òg som klimagassar og ozonnedbrytande stoff.

Lokale utslepp skuldast ofte landbruk eller kloakk. Det vert òg reist spørsmål om nedfall av nitrogen kan ha ein negativ effekt i til vanleg næringsfattige økosystem som kystlynghei eller furuskog.

Eventuelle klimaendringar vil òg kunne påverke naturen i Sykkylven. Landsomfattande prognosar syner at det kan bli meir nedbør i Møre og Romsdal. Temperaturen kan stige over heile landet. Stormar

kan bli meir vanlege, særleg vest- og nordpå. Verknadene vil vere størst for fjellartar (vert utkonkurrert av skog) og varmekjære artar som har nordgrensa si i Noreg. Mellom dei sistnemnde høyrer m.a. mange varmekjære planter, soppar og insekt. Desse vil kunne få ei større utbreiing enn i dag. Sykkylven har òg enkelte sørlege artar som er på eller nær si kjende nordgrense, både planter, sopp- og lavartar (jf. kapittel 5). Desse artane vil kunne spreie seg vidare nordover.

1.5 Forvaltning av biologisk mangfald i kommunane

1.5.1 Verneområde

Tre område i Sykkylven er no verna (<http://www.lovdata.no/for/lf/kommu-SYKKYLVEN.html>):

- 1) Gjevenesstranda naturreservat, verna 27. juni 2003.
- 2) Remerhornheiane naturreservat, verna 13. desember 1996.
- 3) Storeidet naturreservat, verna 13. desember 1996.

Tidlegare har staten hatt ein vesentleg del av forvaltingsansvaret for verneområda, men meir av dette ansvaret kan bli overført til kommunane, dersom kommunane sjølve ønskjer det. Sykkylven har ikkje eit slikt forvaltingsansvar.

1.5.2 Forvaltingsansvaret for arealet i kommunen

Forvaltingsansvaret for areal i Sykkylven ligg i hovudsak i kommunen, men også private grunneigarar, særleg innan landbruket og næringslivet elles har eit viktig ansvar. Kommunen har ei sentral, overordna rolle fordi den er ansvarleg for ein samla og langsiktig arealdisponering. I tillegg kan kommunen oreigne, og er lokal skog- og landbruksmyndigheit med ansvar for planlegging, rettleiing og informasjon.

Arealet skal i første rekkje forvaltast av kommunen gjennom bruk av plan- og bygningslova (PBL) og naturmangfaldlova (NML). I arealplanlegginga har kommunen òg eit ansvar for kartlegging og forvaltning av biologisk mangfald. Derfor er det viktig å få kunnskap om og oversyn over kvar i kommunen det er verdifulle område som krev at ein tek særlege omsyn. God kunnskap om slike område er viktig når avgjerder om utnytting av naturområde skal takast. Etter St. meld. nr. 42 skal kommunane utøve kunnskapsbasert naturforvaltning, jf. også naturmangfaldlova. Kunnskap om viktige naturområde i Sykkylven er samla i denne rapporten. Det må forventast at denne kunnskapen vert nytta aktivt i forvaltninga, og at kunnskapen vert formidla til dei som er eigarar av særleg verdifulle kulturlandskap, skog (ofte utan å vite om det) og til skulane.

1.5.3 Aktiv sikring

Kommunane har dei juridiske verkemidla som trengst for å ta vare på område gjennom plan- og bygningslova, men i dag er §§ 8-12 i naturmangfaldlova likevel meir aktuelle.

1.5.4 Passiv sikring

Kommunen kan sørge for at ein styrer unna dei viktigaste områda for biologisk mangfald når det skal byggast ut eller gjerast større naturinngrep. Ofte finst det alternative plasseringar for tiltak, og i slike tilfelle bør ein velje det som har minst negativ påverknad på det biologiske mangfaldet. Identifiserte område som er viktige for biologisk mangfald skal elles vektleggast i planlegginga i kommunane (jf. naturmangfaldlova).

1.5.5 Grunneigaravtalar

Frivillige avtalar har den fordel at konfliktgraden ofte er låg, og at ein unngår erstatningskrav. På lang sikt er slike avtaler likevel ofte noko usikre, t.d. i samband med grunneigarskifte eller ved endra økonomiske vilkår. I skogvernet er frivillig vern norma i dag (sidan 2003).

1.5.6 Verkemiddel i landbruket

Fleire tilskotsordningar er i dag tilgjengelege for tiltak som tek vare på det biologiske mangfaldet i jordbrukslandskapet. For å oppnå areal- og kulturlandskapstillegg må ein unngå større endringar eller inngrep i kulturlandskapet. Det vert gitt økonomisk stønad til tiltak som går ut over det som reknast som vanleg landbruksdrift, t.d. skjøtsel av slåttemark og naturbeitemark. Denne ordninga er frå 2004 overført til kommunane (SMIL-midlar, tidlegare STILK-midlar). Det er *svært viktig* at kommunane aktivt brukar denne moglegheita til å ta vare på biologiske verdiar i kulturlandskapet, og ikkje berre bygningar og kulturminne. I Sykkylven må grunneigarane i biologisk verdifullt kulturlandskap følgjast spesielt opp for å sikre at dei biologiske verdiane ikkje går tapt. Her er det kanskje òg naudsynt med direkte økonomisk stønad for å gjennomføre ein biofagleg riktig skjøtsel.

1.5.7 Strategi for stopp av tap av biologisk mangfald innan 2020

Grunnlova si § 110b krev at naturkvalitetane vert tekne vare på for ettertida og etterslekta. Det same gjer føremålsparagrafen i naturmangfaldlova. St.meld. 42 (2000-01) om biologisk mangfald presenterte følgjande nasjonale resultatmål:

- 1) Eit representativt utval av norsk natur *skal vernast* for komande generasjonar.
- 2) I truga naturtypar *skal ein unngå inngrep* og i omsynskrevjande naturtypar *skal viktige økologiske funksjonar oppretthaldast*.
- 3) Kulturlandskapet *skal forvaltast* slik at kulturhistoriske og estetiske verdiar samt biologisk mangfald vert oppretthalde.
- 4) Hausting og annan bruk av levande ressursar *skal ikkje føre til at artar eller bestandar vert utrydda eller truga*.
- 5) Menneskeskapt spreining av organismar som ikkje høyrer naturleg heime i økosystema, *skal ikkje skade eller avgrense økosystema sin funksjon*.
- 6) Truga artar *skal oppretthaldast* på eller byggast opp att til livskraftige nivå.
- 7) Jordressursar som har potensial for matkornproduksjon *skal disponerast* slik at ein tek omsyn til framtidige generasjonar sine behov.

Seinare har både regjeringa og Stortinget sett seg som mål at tap av biologisk mangfald i Noreg *skal stoppast* innan 2010 (seinare justert til 2020). Dette er ei vesentlig utviding av målet ved det internasjonale Rio+10-møtet i Johannesburg i 2002, der den offisielle anbefalinga var at landa *burde redusere vesentleg tapet* i same tidshorisont.

For å oppfylle dette målet *må* i det minste følgjande saksområde utgreiast i Sykkylven i 2011, for deretter å følgjast opp gjennom tiltaksplan og konkret handling:

- Raudlisteartar. I den offisielle norske raudlista over truga artar (Kålås mfl. 2010) går det fram at flest truga artar er knytte til skog og kulturlandskap. For Sykkylven er desse artene nærmare omtalte i kapittel 5.
- Truga vegetasjonstypar. I rapporten om truga vegetasjonstypar i Noreg (Fremstad & Moen 2001) finn vi følgjande truga typar representerte i Sykkylven: tørr kalkfuruskog (VU - sårbar), rikt

hasselkratt (EN - sterkt truga), olivinskog (EN), alm-lindeskog (NT - nær truga), gråor-almeskog (NT) og artsrik vegkant (EN). Ny raudliste for vegetasjonstypar ventast våren 2011.

- Viktige lokalitetar/område for biologisk mangfald. For å oppfylle målet om stopp av tap av naturmangfald innan 2020 må strategiplanen for Sykkylven som eit minimum ta særlege omsyn til lokalitetane som er nemnde under (jf. tabell 1 og lokalitetsomtalan i kapittel 4). Her er det tatt høgd for førekomst av raudlisteartar, truga vegetasjonstypar og inngrepsfrie område (i høve til små nyare negative inngrep), og viktige viltfunksjonar er òg inkludert når det gjeld førekomst av raudlista artar. Lokalitetane 201, 202, 203, 209, 210, 211, 215, 218, og 220 peikar seg ut som dei viktigaste her.
- Tiltaksplan. Sikring av desse områda mot inngrep (skog- og våtmarksområda) og ein aktiv, riktig skjøtsel av kulturlandskap er det *absolutt minste* ein bør forvente av ein tiltaksplan. Ein slik tiltaksplan må sjølvstendig og følgjast aktivt opp. Dette vil på kort sikt vere ein god start på arbeidet med å sikre seg mot tap av biologisk mangfald i Sykkylven.
- Framande artar. Som nemnt i kapittel 1.4.3 må ein òg kartlegge utbreiing og omfang av framande artar, samtidig som også dette området må følgjast opp med ein tiltaksplan og aktiv handling.

1.6 Føremålet med rapporten

Hovudføremålet med dette prosjektet er å gi kommunen og andre arealforvaltarar eit godt naturfaglig grunnlag for den framtidige forvaltninga av naturen i Sykkylven kommune, slik at ein i større grad kan ta omsyn til det biologiske mangfaldet.

Arbeidet har gått ut på å identifisere område som er særleg verdifulle for det biologiske mangfaldet, fordi dei er levestader for særleg mange artar eller for uvanlege eller kravfulle artar som har vanskar med å finne leveområde i landskapet elles (jf. kapittelet om metodikk).

1.7 Forklaring av nokre omgrep

Beitemarksopp: Grasmarkstilknytt soppartar med liten toleranse for gjødsling og jordarbeiding, og med preferanse for langvarig hevd – dei har derfor tyngdepunkt i natureng og naturbeitemark.

Biologisk mangfald (sjå kapittel 1.2) omfattar mangfald av:

- naturtypar (økosystemnivå)
- artar (artsnivå)
- arvemateriale innan artane (genetisk nivå)

Bisentrisk: Omgrep brukt om fjellplanter som hos oss er utbreidde i eitt område i sør og eitt i nord, men som manglar på midten (oftast i Trøndelag - Jämtland).

Indikatorart (signalart): Ein art som på grunn av strenge miljøkrav er berre finst på stader med spesielle kombinasjonar av miljøtilhøve. Slike artar kan dermed gi god informasjon om miljøkvalitetane der dei lever. Ein god indikator-/signalart er vanleg å treffe på når desse miljøkrava er stetta. For å identifisere ein verdifull naturtype bør helst fleire indikatorartar vere til stades.

Kontinuitet: I økologien nytta om relativt stabil tilgang på bestemte habitat, substrat eller kombinasjon av bestemte miljøtilhøve over lang tid (ofte fleire hundre til fleire tusen år). I kulturlandskapet kan det t.d. dreie seg om gjenteken, årleg forstyrring i form av beiting, slått eller trakkpåverknad. I skog kan det t.d. vere kontinuerlig tilgang på daud ved av ulike dimensjonar og nedbrytingsgrad, eller eit stabilt fuktig mikroklima.

Lungeneversamfunnet: Nyttå om ein del store lavartar som er avhengige av stabile fukttilhøve og eit stabilt mikroklima over tid for å få optimale veksttilhøve. Best kjente er lungenever, kystnever, skrubbenever og sølvnever, men samfunnet inneheld lang fleire artar.

- Naturbeitemark:** Gammal beitemark med låg grad jordarbeiding, låg gjødslingsintensitet og langvarig hevd. Sjå også tradisjonelt kulturlandskap under.
- Natureng:** I snever forstand gamle slåttemarkar med låg grad av jordarbeiding, låg gjødslingsintensitet og langvarig hevd. I andre samanhengar vert omgrepet nytta i vidare forstand om gras- og urterik vegetasjon både i både gammal slåttemark og gammal naturbeitemark.
- Naturengplanter:** Planter som er knytte til engsamfunn, og som har liten toleranse for gjødsling, jordarbeiding og attgroing. Dei har derfor tyngdepunktet sitt i natureng og naturbeitemark, og er dermed ein parallell til beitemarksoppane (jf. Jordal & Gaarder 1999).
- Nøkkelbiotop:** Ein biotop (levestad) som er viktig for mange artar eller for artar med strenge miljøkrav som ikkje så lett vert tilfredsstilt andre stader i landskapet.
- Oseanisk:** Som har å gjere med kysten og havet. Vert nytta om eit klima med milde vintrar og kjølige somrar, dvs. liten forskjell mellom sommar og vinter, og mykje og hyppig nedbør. Oseaniske planter og oseaniske vegetasjonstypar trivst best i eit slikt klima. Det motsette av oseanisk er kontinental.
- Raudlista:** Liste over artar som i større eller mindre grad er truga av menneskeleg verksemd (Kålås mfl. 2010).
- Svartelista:** Eit oversyn over innførte artar, med ei vurdering av kor skadelege desse kan vere for stadeigen natur (Gederaas mfl. 2007). Den norske svartelista har nokre manglar, m.a. er fleire bartreslag, inkl. sitkagran, ikkje vurdert (kjem truleg med i neste versjon).
- Tradisjonelt kulturlandskap:** Dominerande typar av jordbrukslandskap slik dei var for minst 50-100 år sidan, forma av slått, husdyrbeite, trakk, krattrydding, lauving og lynchheiskjøtsel, kombinert med låg gjødslingsintensitet og relativt lite jordarbeiding, med innslag av naturtypar som natureng, naturbeitemark, hagemark, haustingsskog, slåttelundar og lynchhei.

2 Metode

2.1 Innsamling av informasjon

Informasjonen i denne rapporten kjem dels frå innsamling av eksisterande kunnskap, dels frå eige feltarbeid. Arbeidet har gått ut på å identifisere område som er særlig verdifulle for det biologiske mangfaldet, område som t.d. er spesielt artsrike eller er levestad for uvanlege eller kravfulle artar som har vanskar med å finne leveområde elles i landskapet. Kva naturtypar dette gjeld, er definert i DN-handbok nr. 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2006, oppjustert 2007).

Døme:

- Ein registrerer ikkje alle strender, men t.d. større, artsrike strandområde.
- Ein registrerer ikkje alt kulturlandskap, men t.d. artsrike naturbeitemarkar med artar som indikerer kontinuitet i gammal driftsform.
- Ein registrerer ikkje alle innsjøar, men t.d. næringsrike vatn i låglandet.
- Ein registrerer ikkje blåbærbjørkeskog, men t.d. rik edellauvskog med alm, ask, eik, lind, hassel eller svartor og mange varmekjære artar.
- Ein registrerer ikkje alle bergskrentar, men t.d. artsrike, nordvendte berg med sjeldan, kystbunden moseflora eller rike, sørvendte rasmarkar osv.

Kartlegging av fisk og fiskebestandar inngår ikkje i dette metodeopplegget, heller ikkje kartlegging av marine område. Handbøkene i kartlegging av ferskvatn (DN-handbok 15 på Verdsveven), viltkartlegging etter DN-handbok 11 (DN 1996) er derfor ikkje nytta her.

Gangen i arbeidet er slik at ein først må sette seg inn i eksisterande kunnskap, deretter samle inn ny kunnskap (feltarbeid), og til slutt systematisere materialet, prioritere lokalitetane og presentere dette på kart og i rapport eller liknande.

2.1.1 Viktige litteraturkilder

Tabell 2. Dei viktigaste nyare skriftlege kjeldene som er nytta for å kartlegge eksisterande naturinformasjon frå Sykkylven, med kort kommentar til innhaldet.

Kjelde	Kommentar
Folkestad, A. O. & Bugge, O. A. 1988 Varmekjær lauvskog i Storfjorden og Hjørundfjorden. Rapport fra synfaring med båt 1987. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport no. 3-1988. 26 s.	Opplysningar frå Gjevenesstranda.
Gaarder, G., Holtan, D., Jordal, J.B., Larsen, P. & Oldervik, F. 2005. Marklevende sopper i hasselrike skoger og mineralrike furuskoger i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, areal- og miljøvernavdelinga. Rapport 2005: 3. 101 s. inkl. kart og bilder.	Somme opplysningar frå hasselskog.
Holtan, D. 2001. Barlinda <i>Taxus baccata</i> L. i Møre og Romsdal - på veg ut? <i>Blyttia</i> 59: 197-205.	Nye opplysningar om barlinda i Sykkylven.
Holtan, D. 2003. Kartlegging av biologisk mangfald, Sykkylven kommune. Rapport Sykkylven kommune. 61 s.	Grunnlagsdokumentet og den første samla framstillinga.
Holtan, D. 2006. Sunnmørsmarikåpe <i>Alchemilla semidivisa</i> – ikke nordborealt tyngdepunkt. <i>Blyttia</i> 64: 89.	Førekomsten i Sykkylven nemnd.
Holtan, D. & Grimstad, K.J. 2007. Gimsdalen kraftverk, Sykkylven. Virkningar på biologisk mangfald. 22 s.	Ingen nye naturtypelokalitetar.
Holtan, D. & Grimstad, K.J. 2007. Løvoll kraftverk, Sykkylven. Virkningar på biologisk mangfald. 20 s.	Ingen nye naturtypelokalitetar.
Holtan, D. & Grimstad, K.J. 2008. Aurdalselva kraftverk. Virkningar på biologisk mangfald. 20 s.	Ingen nye naturtypelokalitetar.
Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1999 Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.	Her er det meste frå kulturlandskapet med.
Jordal, J.B., Holtan, D., Gaarder, G. & Grimstad, K.J. 2006. Status for solblom <i>Arnica montana</i> i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. <i>Blyttia</i> 64: 213-230.	Mykje frå Sykkylven.
Korsmo, H. & Svalastog, D. 1997 Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal. NINA oppdragsmelding 427. 106 s.	Opplysningar frå Blakstadfjellet.
Moen, A. 1984 Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Rapp. Bot ser. 1984-5.	Fleire myrar i Sykkylven er med her.

I tillegg er det kome inn ein del opplysningar frå dei nasjonale prosjekta om kartlegging av bekkekløfter og edellauvskog. Dette ligg allereie i Naturbase.

2.1.2 Museumssamlingar, databasar, Verdsveven

Lav-, (NLD) sopp- (NMD) og mosedatabasane (NBD) ved Universitetet i Oslo er kontrollerte på Verdsveven i mars 2011. Også ArtsDatabanken (www.artsdata.artsdatabanken.no) har no opplysningar om artsfunn. Sjølv om det er mykje overlapp mellom ArtsDatabanken og universitetsdatabasane er det somme tilleggsplysningar å finne her. Aktuelle verdsvevadresser er lista opp i kapittel 6.3.

2.1.3 Innsamling frå einskildpersonar

Ein del enkeltpersonar sit på interessante opplysningar om naturen i Sykkylven. Noko av denne informasjonen er innsamla. Det er eit stort arbeid å samle inn all denne informasjonen, og det hadde vore ønskjeleg å kunne nytta noko meir tid til dette. Særleg opplysningane frå Karl Johan Stadsnes har vore nyttige.

2.1.4 Feltarbeid

Eigne feltregistreringar vart gjort i perioden mai – november 2010. Både Perry Larsen (Skodje) og Karl Johan Stadsnes (Sykkylven) tok del i feltarbeidet i 2010.

2.1.5 Bestemming og dokumentasjon

Bestemming av planter er gjort ved hjelp av Lids Flora (Lid & Lid 2005), og norske namn følgjer denne utgåva. Bestemming av lav er gjort ved hjelp av Krog mfl. (1994) og Holien & Tønsberg (2006). Særleg interessante funn (mest planter og sopp) er eller vil bli send til Botanisk museum i Oslo (NHM), der dei skal vere fritt tilgjengelege for alle interesserte. Vitskapelege namn følgjer dei publikasjonane som er nytta i arbeidet. Offisielle norske namn leggst elles fortløpande ut på verdsvevsida til ArtsDatabanken (<http://www2.artsdatabanken.no/artsnavn/Contentpages/Hjem.aspx>).

2.2 Verdisetting og prioritering

2.2.1 Generelt

Ved verdisseting av naturmiljøet vert det i praksis gjort ei *innbyrdes rangering* av det biologiske mangfaldet. Det kan settast fram fleire påstandar som grunnlag for å verdisetse enkelte naturmiljø eller artar høgare enn andre, og dei to viktigaste er truleg:

- Naturmiljø og artar som er sjeldne er viktigare å ta omsyn til enn dei som er vanlege (fordi dei er meir sårbare).
- Naturmiljø og artar som er i tilbakegang er viktigare å omsyn til på enn dei som har stabile førekomstar eller er i framgang.

2.2.2 Kriterium og kategoriar

Verdisettingskriteria følgjer DN-handbok 13 (DN 2006). Verdisettinga skjer etter ein tredelt skala:

- A (svært viktig)
- B (viktig)
- C (lokalt viktig)

I denne rapporten er kriteria i DN-handbok 13 for verdisetting av naturtypar og raudlisteartar innarbeidd. Desse gir heilt klart rom for noko skjøn. Ein del lokalitetar som truleg ikkje tilfredsstillar kriteria for kategori B - viktig, er plasserte i kategori C - lokalt viktig. For å bli plassert i kategori A bør ein lokalitet ha særlege og uvanlege kvalitetar, t.d. førekomst av artar som er raudlista som sårbare (VU) eller truga (EN, CR) eller dei må vere særleg velutvikla og artsrike. For å bli plassert i kategori B vert det ikkje stilt like strenge krav, men enkelte definerte vilkår må likevel vere oppfylte.

2.2.3 Bruk av raudlisteartar/signalartar

Når dei ulike lokalitetane er skildra, er det som regel nemnt mange artar som er funne på lokaliteten. Dette kan vere for å illustrere trekk ved t.d. vegetasjonen, og ikkje alle artsfunn er like viktige for å verdisette den. Enkelte artar vert tillagt særleg vekt ved verdisettinga. Desse er:

- Raudlisteartar
- Signalartar (indikatorartar)

Raudlisteartar er omtalte i eit eige kapittel i rapporten (kapittel 5). Signalartar vert kort omtalte her. Nedafor er berre enkelte artar som er nytta som signalartar i nokre naturtypar og vektlagde i verdisettinga nemnde.

- Kulturlandskap: Naturengplanter og beitemarksoppar etter liste m.a. i Jordal & Gaarder (1999).
- Skog: breiflangre, furuvintergrøn, junkerbregne, kransmynte, lundgrønaks, myske, sanikkel, skogfaks, skogsvingel, skogsvinerot, svarterteknapp, taggbregne, tannrot, trollbær, vårerteknapp og vårmarihand o.a.

I tillegg kjem ein del lavartar knytte til det såkalla lungeneversamfunnet og enkelte mikrolavar, der regnskogsartar vert tillagt særleg vekt.

2.2.4 Bruk av truga vegetasjonstypar

Ein rapport om nasjonalt truga vegetasjonstypar (Fremstad & Moen 2001) er brukt som støtte ved verdivurderinga. Ny raudliste for desse ventast før sommaren 2011.

2.2.5 Område med lite data eller usikker status

Potensielt interessante lokalitetar som det finst lite informasjon om, eller som er undersøkte men ikkje prioriterte, er dels samla i tabell 5 og 6. Ein kan her berre syne til behovet for vidare kartlegging.

Årsaker til at lokalitetar ikkje er avgrensa og prioriterte kan vere:

- Lokaliteten er ikkje undersøkt, kanskje avstandsbetrakta med kikkert, eller datagrunnlaget er for dårleg.

- Lokaliteten er undersøkt, men ein har så langt ikkje funne tilstrekkelege biologiske verdiar til at naturtypen vurderast som prioritert.
- DN-handbok 13 om biologisk mangfald prioriterer ikkje dei biologiske verdiane som er påviste.
- Økonomiske omsyn, avgrensa av økonomien i prosjektet.
- Føringer frå DN om kva som skal prioriterast.

2.3 Presentasjon

2.3.1 Generelt

Generell omtale av kommunen med geologi, lausmassar og ulike naturtypar er samla i egne kapittel. Dei mest verdifulle områda er omtalte på egne faktaark i kapittel 4.2. Raudlisteartar er omtalte i kapittel 5.

2.3.2 Omtale av lokalitetane

Dei enkelte lokalitetane er omtalte på egne faktaark. Ein har her følgd DN-handbok 13, av og til med mindre justeringar. Trugsmål nemner ikkje berre dei som er aktuelle i dag, men også slike som kan bli aktuelle i framtida. T.d. er det for skog konsekvent ført opp hogst eller fysiske inngrep som ein negativ faktor. For dei fleste lokalitetane kan fysiske inngrep på eit eller anna tidspunkt verte eit trugsmål.

2.3.3 Kartavgrensing

Alle nummererte lokalitetar er teikna inn på flyfoto (jf. <http://www.gislink.no>). Ut frå dette er lokalitetane digitaliserte. Avgrensingane burde bli temmelig nøyaktige i desse formata. Ein må likevel oppfatte dei fleste avgrensingane som omtrentlege og orienterande, særleg dei større lokalitetane i skog. I tilfelle planar om nye tiltak eller inngrep må det alltid gjennomførast synfaring for om Mogleg å få ei meir detaljert avgrensing.

3 Naturgrunnetlaget

3.1 Naturgeografi og klima

Sykkylven kommune har eit landareal inkl. ferskvatn på 337 km². 239 km² ligg høgare enn 300 m o.h., medan berre 56 km² ligg under 150 m o.h. Gjennomsnittshøgda for kommunen er faktisk så mykje som 5000 m o.h. Kan hende ikkje så overraskande da at is- og snøbrear utgjør 7 km², det meste av dette sør og vest for Velledalen. Arealet av ferskvatn er på 9 km², fordelt på 165 vatn. For skog er det gitt opp totalt 98 km². Kring 9 km² er myr, og mykje av dette er under tregrensa. Rikmyr, som er viktige for ei rad sjeldne artar, finst fleire stader, m.a. med viktige lokalitetar frå øvst i Velledalen og autover til kommunegrensa mot Stranda (kjelde: Statistisk Sentralbyrå).

Topografien i Sykkylven vekslar mykje. Typisk er eit dramatisk fjordlandskap med djupe fjordar og høge fjell, med fleire fossar i fjordlier eller i enkelte dalar. Med mykje bratt landskap er Sykkylven ein viktig kommune for rasmark, som òg kan vere ein viktig naturtype for naturmangfaldet.

Klimaet i Sykkylven er ein mellomting av kystklimaet sine milde vintrar og kalde somrar, og dei varme somrane og kalde vintrane ein finn i innlandet. Årsaka til dette er at kommunen vert påverka både av fjordstraumane sine temperaturregulerande verknader, og nærleiken kommunen har til meir kontinentale område. Dei store topografiske skilnadene innan kommunen påverkar lokalklimaet mykje, og dei høge fjella langs fjorden fører til sær sars varierende solinnstråling gjennom året og døgeret. Naturgeografisk ligg Sykkylven kommune i sterkt til klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O3-O2), og i boreonemoral til høgalpın vegetasjonssone, med dei alpine områda i fjellet (Moen 1998). I praksis betyr dette eit fuktig, relativt mildt klima og lang vekstseson, typisk for denne delen av Vestlandet.

Tabell 3. Temperaturnormalar for Sykkylven i perioden 1961-90. Kjelde: <http://retro.met.no>.

Nummer	Stad	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	des	år
60010	Sykkylven	0,2	0,4	2,2	4,4	9,2	11,9	13,2	13,3	10,1	7,5	3,0	1,0	6,4

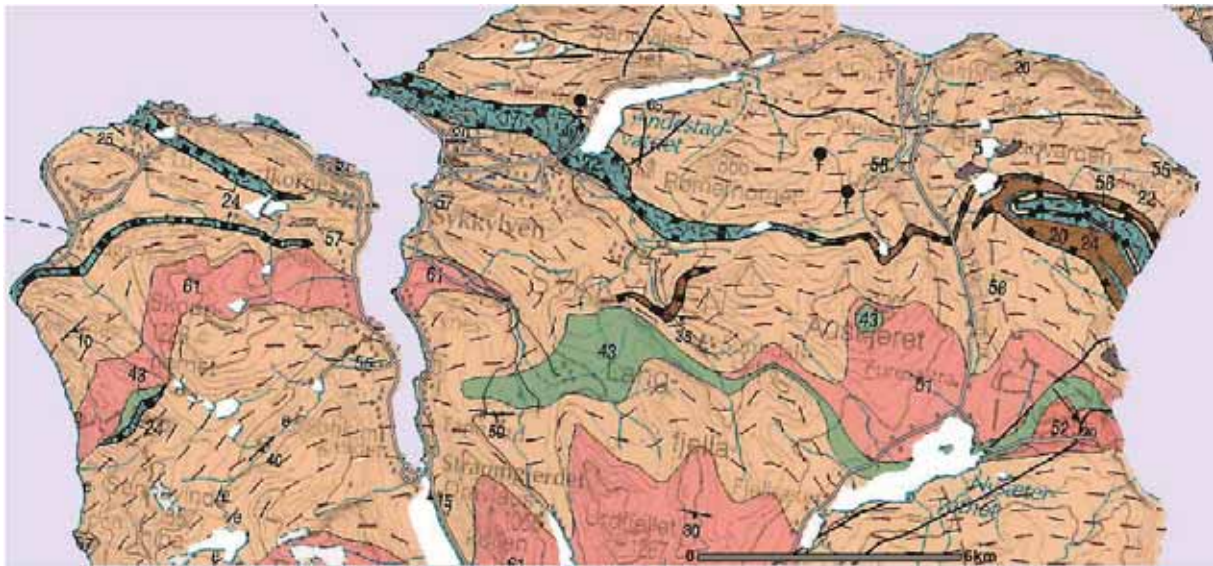
Tabell 4. Nedbørnormalar for Sykkylven i perioden 1961-90. Kjelde: <http://retro.met.no>.

Nummer	Stad	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	des	år
60010	Sykkylven	170	145	150	110	80	85	110	130	235	225	210	230	1880

3.2 Berggrunn og lausmassar

Mestedelen av berggrunnen er skriven av gråsteinsberg (sur og næringsfattig granittisk gneis). Dette har mykje å seie for plantelivet. Reint kalkberg med artsrik flora er såleis sjeldsynt. I nokre av fjellområda er det likevel innslag i alle fall av baserik grunn, m.a. i Baklidalen ovanfor Megardsdalen og så vidt heilt aust i kommunen (Forseggene og Blådalen), på grensa mot Stordal. Her er det næringsrik glimmerskifer og glimmergneis, stadvis med eit rikt og interessant planteliv.

Når det gjeld lausmasser er det mange stader morenemateriale, medan det særleg i fjord- og dalsider er mykje skredmateriale. I tillegg er her ein del næringsrike, marine strandavsetningar.

Figur 1. Berggrunnskart over Sykkylven (<http://www.ngu.no>). Mest interessant, og næringsrik, er den med mørk grøn farge (nr. 24). Den inneheld glimmerskifer og glimmergneis.

Figur 2. Lausmassekart over Sykkylven (<http://www.ngu.no>). Mest interessant, og næringsrik, er dei marine strandavsetningane markert med mørkt gråblå farge. Desse er likevel i hovudsak bygd ned, eller sterkt negativt kulturpåverka, med eit utarma naturmangfald.

3.3 Kulturpåverknad

Det finst knapt ein einaste kvadratmeter i dei tilgjengelege delar av Sykkylven som ikkje på ein eller annan måte er eller har vore kulturpåverka. Mykje av den tilgjengelege strandlina og nedlagt dyrkamark eller dyrkbar mark i flatare område er bygd ned. Samstundes er det planta gran i ein opphavleg verdifulle lauvskogsområde, ofte i bratte dalsider. Sykkylven er ein typisk industrikommune, kor særleg møbelindustrien er viden kjend, og industrien har bandlagt store område etter strendene. I dag ser ein også utbygging av småkraft i låglandet, medan ein i fjellet satsar på skiturisme og auka hyttebygging. Hyttebygginga utgjer eit sterkt trugsmål mot dei verdifulle rikmyrene, som er ein svært sjeldan naturtype på Sunnmøre (9 lokalitetar att med verdi A).

Om utviklinga held fram på same måte, med vidare nedbygging særleg i låglandet, vil det truleg oftare kunne dukke opp konfliktrar i høve til å få byggje i ein del av dei verdifulle naturtypelokalitetane i kommunen. Dette må ein unngå, både av omsyn til det biologiske mangfaldet, til friluftslivet, og ikkje minst i tilhøvet til mål og føringar frå sentrale myndigheiter, som seier at tap av naturmangfald skal stansast innan 2020. Sykkylven kommune må snarast utarbeide ein strategiplan i tilhøve til 2020-målet, helst allereie i 2011 (jf. tabell 1 og kapittel 1.5.7). Nytt frå 2010 er også naturmangfaldlova, kor det utarbeidast forskrifter for utvalte naturtypar.

Figur 3. Inngrepsfrie område (INON) i Sykkylven, oppdatert pr. januar 2008 (<http://dnweb12.dirnat.no/inon>). Dei lysegrøne feltet er 1-3 km frå tekniske inngrep som vegar og kraftliner osv. "Ekte villmark" kjem i kategorien > 5 km frå tyngre inngrep, og dette har ein ikkje i Sykkylven.

4 Naturtypar

4.1 Hovudnaturtypar

Sykkylven kommune har førekomst av alle dei sju hovudnaturtypane frå DN-handbok 13: Myr (A), Rasmark, berg og kantkratt (B), Fjell (C), Kulturlandskap (D), Ferskvatn/våtmark (E), Skog (F) og Havstrand/kyst (G).

Tabell 5. Grovt oversyn over hovudnaturtypane i Sykkylven kommune, med framheving av viktige område og naturtypar. Det er gjort ei enkel vurdering av kartleggingsstatus. I tillegg vert det foreslått vidare kartlegging og eventuelle tiltak der dette vurderast som naudsynt.

Hovudnaturtype, tilstand og kartleggingsstatus	Oppfølging
Myr Dei viktigaste områda med rikmyr er fanga opp og godt dokumenterte. Middels god til god kartleggingsstatus.	Det viktigaste er å sikre at intakte lokalitetar ikkje vert bygde ut, drenerte eller utsette for fysiske inngrep.
Rasmark, berg og kantkratt Utbreidd naturtype i Sykkylven. Det finst interessante utformingar i og ovanfor mange av dei mest soleksponerte skogområda og fjordliene. Dei antatt viktigaste områda i Hjørundfjorden (Gjevenesstranda) er dårleg kartlagde, medan ein i somme fjellområde (Baklidalen, Blådalen, Forseggene) har gjort noko. Middels god til god kartleggingsstatus.	Truleg er ingen spesielle tiltak naudsynte. Utbygging er mindre aktuelt pga. rasfaren. Det hadde likevel vore interessant om ein kunne få til meir kartlegging av insekt.
Fjell Kalkrike område i fjellet er ikkje utbreidd i Sykkylven, men interessante utformingar finst ved Baklidalen, Blådalen, Forseggene. Middels god til god kartleggingsstatus	Ut frå mangelen på relevant berggrunn er det ikkje stor grunn til å starte med ei omfattande nykartlegging.
Kulturlandskap Kulturlandskapet i Storfjordområdet i vid forstand har vore jamleg kartlagt dei seinare åra. Ein har slik sett god oversikt over intakte lokalitetar og dei verdiane som finst. God kartleggingsstatus.	Somme område bør nykartleggast, sjå tabell 6.
Skog Skogane i Sykkylven er no godt fanga opp, og truleg er alle A-lokalitetar og dei fleste B-lokalitetane no fanga opp. Kartleggingsstatus vurderast som middels god til svært god.	Solsida av velledalen og Ramstaddalen vart ikkje prioritert i 2010, og det kan for så vidt tenkast at her er det nokre B-lokalitetar-..

Hovudnaturtype, tilstand og kartleggingsstatus	Oppfølging
<p>Ferskvatn/våtmark</p> <p>Mest relevant i Sykkylven er Tuvatnet, som er brukande dokumentert. Ein skal likevel vere merksam på vassengene vest i Andestadvatnet, som godt kan førast til naturtypen rik kulturlandskapssjø (E08).</p>	<p>Det viktigaste er å hindre utbygging ved Tuvatnet. Vestenden av Andestadvatnet bør kartleggast.</p>
<p>Kyst og havstrand</p> <p>Mindre relevant, men nokre område som ikkje er heilt øydelagde finst framleis, slik at kartleggingsstatusen for denne naturtypen er dårleg.</p>	<p>Det er kan hende ein del små, intakte område med strandeng og sump i den innarste delen av Sykkylvsfjorden. Det bør avklarast kva verdi desse har.</p>

På den siste sida i rapporten er det eit kart som grovt viser dei delar av kommunen som er undersøkt. Sona “ikkje undersøkt” på kartet inneheld eventuelt berre sporadiske naturtypedata.

4.2 Lokalitetar med nytt feltarbeid i 2010

Nedanfor er alle område med nytt feltarbeid i 2010 omtalte, med opplysningar om naturtype, naturverdi og om det er gjort registrering av artar på lokaliteten. I tillegg er her med eit par fjellområde som berre har fått ny omtale (221 og 222). Når det gjeld kva artar som vert nemnde, har ein forsøkt å avgrense desse til signalartar, raudlisteartar eller interessante artar generelt, samt artar som er karakteristiske for den aktuelle naturtypen. Nr. for lokalitetar i Naturbase er nemnd, og avgrensingane for desse er ofte annleis no enn tidlegare. I tillegg har det kome inn ein del opplysningar frå dei nasjonale prosjekta om kartlegging av bekkekløfter og edellauvskog. Dette ligg allereie i Naturbase, og repeterast stort sett ikkje her.

Forkortingar: DH = Dag Holtan, PL= Perry Larsen, KJS= Karl Johan Stadsnes

1528201 Megardsdalen: Baklidalen

Tidlegare nr.:	BN00015247
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	C01 Kalkrike område i fjellet
Utforming:	C0103 Snøleie, C104 Bergknaus og rasmark
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	11.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 21.03.2011, basert på eige feltarbeid 11.07.2010. Området vart kartlagt også i 2003, men avgrensinga beholdast.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg eit stykke innanfor Megardsdalen ved Hundeidvik, og er ein liten nordaustekspontert hengjedal omkransa av høge fjell særleg mot vest og nordvest. Berggrunnen består av ikkje inndelte gneisar, og skulle vere næringsfattig. Mogleg er her i tillegg innslag av glimmerskiferar, som finst i nærleiken, då her er mange relativt kravfulle planter. Området ligg i sterkt oseanisk vegetasjonssone og nordboreal til lågalpin vegetasjonsseksjon.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til kalkrike område i fjellet, utforminga snøleie (C0103), òg med innslag av bergknaus og rasmark (C0104). Vegetasjonstypar kan etter Fremstad (1997) dels førast til T1a finnskjeggutforming og dels T1c stivstorrutforming. I tillegg er her kan hende innslag av intermediær fastmattemyr (L) og kjelde- og sigvegetasjon (N).

Artsmangfald: Av karplanter kan nemnast blankstorr, dvergjamne, gulsildre, fjellrapp, isssoleie, kastanjesiv, raudsildre, svarttopp og tranestorr. Det vart ny yttergrense/vestgrense for blankstorr, fjellrapp, isssoleie og kastanjesiv. Mest interessant er likevel funna av ein endemisk art som sunnmørsmarikåpe (VU), som har ein av dei to viktigaste av dei kjende førekomstane sine i området (den andre er i Norddal kommune).

Bruk, tilstand og påverknad: Einaste spor etter kulturpåverknad er beiting, som ein også såg i 2010.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan bidra til å halde vegetasjonen nede.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjør ein svært viktig del av dei rikare fjellområda som ein finn nokre få av mellom Storfjorden i aust og Hjørundfjorden i vest.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den har ein stor bestand av den endemiske arten sunnmørsmarikåpe.

Figur 4. Her ser ein sunnmørsmarikåpe midt på bildet, til venstre. Foto: Dag Holtan.

Figur 5. Miljøet i Baklidalen, med høge fjell mot vest. Foto: Dag Holtan.

1528202 Tu: Tuvatnet

Tidlegare nr.:	BN00015230
Hovudnaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	E08 Rik kulturlandskapssjø
Utforming:	E0802 Kalkfattig utforming
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	11.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 21.03.2011, basert på eige feltarbeid 11.07.2010. Området vart kartlagt også i 2003, men avgrensinga behaldast.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Vatnet ligg aust for Hundeidvik mellom gardane Tu, Langhol og Svartebekk. Ei stripe med glimmerskifer og glimmergneis går gjennom vatnet, men det ser ikkje ut til å vere spesielt kalkrikt. Området ligg i sterkt oseanisk vegetasjonssone og sørboreal vegetasjonsseksjon.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til rik kulturlandskapssjø, med kalkfattig utforming (E0802). Her er mesotrof til svakt eutrof vegetasjon. Etter Fremstad (1997) førast desse til O3 elvesnelle-storrump, langskotvegetasjon (P1) og flytebladvegetasjon (P2). Spreidd på nordsida av vatnet er her òg mindre parti med sumpskog, m.a. gråorsump. Vest for vatnet kjem i tillegg små areal med intakt låglandsmyr, som er avgrensa som ein buffersone.

Artsmangfald: Av karplanter vart det berre registrert vanlege og vidt utbreidde artar som elvesnelle, flaskestorr, hesterumpe, kvit nykkerose, myrhatt og tusenblad. Meir interessant er at vatnet er hekkeplass for dvergdykkar (NT), pluss hekke- og rasteområde for ei rad andefuglar og hegre.

Bruk, tilstand og påverknad: Ut over mogleg avrenning av næringsstoff frå jordbruksområdet søraust for vatnet er det ikkje nokon negativ kulturpåverknad.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein isolert førekomst av ein lokalt til regionalt nokså sjeldan naturtype.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (viktig) fordi den er intakt, og naturtypen er sjeldan i regionen.

Figur 6. Tuvatnet sett frå aust. Foto: Dag Holtan.

1528203   Blakstad: Blakstadjellet

Tidlegare nr.:	BN00015232
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F08 Gammal barskog
Utforming:	F0802 Gammal furuskog
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugs mål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	22.06.2010; DH, PL & KJS
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 21.03.2011, basert på eige feltarbeid 22.06.2010 saman med Perry Larsen og Karl Johan Stadsnes. Området vart også kartlagt i 2003, og avgrensinga er noko justert.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg sør for Storfjorden, vest for bygda Ikornes og sør for grenda Blakstad. Utanom ikkje inndelte, sure og næringsfattige gneisar, er her ei stripe med meir næringsrik glimmerskifer og glimmergneis i ei sørvendt, bratt skråning. Området ligg i sterkt oseanisk vegetasjonssone og boreonemoral til sørboreal vegetasjonsseksjon.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til gammal barskog, med utforminga F0802 gammal furuskog, med små innslag av F1202 fuktig furu-hasselskog (kystfuruskog) sentralt på sørsida av lokaliteten. I mindre delområde har ein også F0701 gammalt ospesholt (gammal lauvskog). Generelt er gammal blåbærskog dominerande, med noko røsslyngskog på solrike knausar, tendensar til høgstaude-storbregneskog i fuktige søkk og mindre parti med lågurtskog der det veks hassel. Daudvedaspektet er brukande godt utvikla, med nokså rikelege førekomstar av både gadd og læger, helst for bjørk, osp og furu. Utanom furu, som er dominerande treslag, vart det funne barlind (VU), bjørk, gran, gråor, hassel, hegg, osp, rogn og selje.

Artsmangfald: Av karplanter kan nemnast bekkeblom, enghumbleblom, jordnøtt, junkerbregne, myske, ramslauk, sanikkel, skogburkne, skogsvinerot, storfrytle, sumphaukeskjegg, tannrot og trollbær. I samband med oppslag av hassel og osp er det brukande utvikla lungeneversamfunn, med artane kystnever, lungenever, puteglye og skrubbenever og vanleg blåfjiltlav. På furu veks i tillegg sparsamt gubbeskjegg (NT). Innanfor soppriket vart ein typisk gammalskogsart som gulrandkjuke funnen. Potensielt bør her kanskje også finnast raudlista, vedbuande soppar på furu eller osp. Her er også del av leveområde for hønsehauk (NT), kvitryggspett og storfugl. For barlind vart det i 2001 registrert 24 buskar og tre, og dei ser ut til framleis vere vitale.

Bruk, tilstand og påverknad: Her er spor etter tidlegare plukkhogst, og dessutan planta litt gran, dessverre i den rikaste, mest produktive delen. Samla sett er området likevel mellom dei mest intakte og eldste furuskogane i ytre fjordstrok på Sunnmøre, og er i ei fin utvikling som naturskog.

Framande artar: Gran.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast på ein slik måte at barlinda får meir lys.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer i dag ein større, intakt naturskogsrest i eit landskap som dels er sterkt prega av negativ kulturpåverknad.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er stor, velutvikla og intakt, med innslag av furu-hasselskog og ein bra bestand av barlind.

Figur 7. Furukjempe i sørskrenten ved Blakstadjellet vart målt i 2003, og hadde den gongen eit kringmål på 444 cm. Foto: Dag Holtan.

1528204 Riksem: Kolda

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	B04 Nordvendte kystberg og blokkmark
Utforming:	B0403 Moserik fjellheiotforming
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep, attgroing
Undersøkt/kjelder:	24.06.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 21.03.2011, basert på eige feltarbeid 24.06.2010. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km sørvest for Riksem midt i Sykkylvsfjorden. Avgrensinga gjeld ei dalside med om lag nordaustleg eksponering. Berggrunnen har sure og harde gneisbergartar, med levevilkår for i hovudsak nøysame karplantar. Området ligg elles i mellom- til nordboreal vegetasjonssone (Mb/Nb) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3h), og har meir enn 2000 mm årsnedbør (<http://retro.met.no>).

Naturtypar/vegetasjonstypar: Heile det avgrensa arealet førast til moserik fjellheiotforming (B0403) av nordvendte kystberg (B04), og vidare (etter Fremstad 1997) til kystfjellhei (H5). Vegetasjonstypen ser ut til å ha nær slektskap med fuktig lynchhei (H3) av varierende utforming, og ligg også nært opp til fattig kystmyr (K3). Lokaliteten er glissent tresett med til dels gammal furu, andre treslag meir spreidd.

Artsmangfald: Dominante karplantar er slike som finnskjegg og bjønnskjegg, med flekkvis mykje einer og røsslyng i det lågare busksjiktet. Elles kan nemnast bjønnekam, blåtopp, dvergjamne, flekkmarihand, heisiv, klokkelyng, kystmyrklegg, kvitlyng, rome, smørtelg og svarttopp osv. Mosefloraen vart ikkje grundig undersøkt, men det vart påvist relativt mykje av gode signalartar som heimose, pelssåtemose, prakttvebladmose, dessutan eitt funn av raudlistearten (VU) praktdraugmose.

Bruk, tilstand og påverknad: Det er ikkje spor etter nyare påverknad, men tidlegare har her truleg vore beita.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan bidra til å oppretthalde ein låg vegetasjon, noko som dei mest kravfulle mosane er litt avhengige av.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei biologisk viktige kystfjellheiene frå indre del av Sykkylvsfjorden til eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (viktig) fordi her veks ein raudlisteart i høgare kategori.

Figur 8. Frå Kolda nedanfor Riksemdalen. Den mørke fargen nede til høgre på bildet er ein koloni med prakttvebladmose. Den er ein god signalart, og fortel at ein er på rett stad om ein ønskjer å finne raudlista mosar. Foto: Dag Holtan.

1528205 Straumsheim: Straumsheimsdalen øvre

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	B04 Nordvendte kystberg og blokkmark
Utforming:	B0403 Moserik fjellheiotforming
Verdi:	C (lokalt viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep, attgroing
Undersøkt/kjelder:	07.07.2010, DH & KJS
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 22.03.2011, basert på eige feltarbeid 07.07.2010 saman med Karl Johan Stadsnes. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Straumsheim innerst i Sykkylvsfjorden. Avgrensinga gjeld ein litt bratt, trong bekkedal med om lag nordaustleg eksponering. Berggrunnen har sure og harde gneisbergartar, med levevilkår for i hovudsak nøysame karplantar. Området ligg elles i mellom- til nordboreal vegetasjonssone (Mb/Nb) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3h), og har meir enn 2000 mm årsnedbør (<http://retro.met.no>).

Naturtypar/vegetasjonstypar: Heile det avgrensa arealet førast til moserik fjellheiotforming (B0403) av nordvendte kystberg (B04), og vidare (etter Fremstad 1997) til kystfjellhei (H5). Vegetasjonstypen ser ut til å ha nær slektskap med fuktig lynchhei (H3) av varierende utforming, og ligg også nært opp til fattig kystmyr (K3). Lokaliteten er glissent tresett med bjørk.

Artsmangfald: Dominante karplantar er slike som finnskjegg og bjønnskjegg, med flekkvis mykje einer og røsslyng i det lågare busksjiktet. Elles kan nemnast bjønbrodd, bjønnekam, blåtopp, dvergjamne, fjelljamne, flekkmarhand, heiblåfjør, klokkelyng, kvitlyng, rome, smørtelg og svarttopp osv. Mosefloraen vart ikkje grundig undersøkt, men det vart påvist relativt mykje av ein god signalart som prakttvebladmose, dessutan gullhårmose og pelssåtemose.

Bruk, tilstand og påverknad: Det er ikkje spor etter nyare påverknad, men tidlegare har her truleg vore beita.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan bidra til å oppretthalde ein låg vegetasjon, noko som dei mest kravfulle mosane er litt avhengige av.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein liten del av dei biologisk viktige kystfjellheiene frå indre del av Sykkylvsfjorden til eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) fordi her ikkje ser ut til å vere levevilkår for raudlista moseartar.

Figur 9. Utsikt frå Straumsheimsdalen ned mot Straumgjerde og Fetvatnet. Foto: Dag Holtan.

1528206 Straumsheim: Straumsheimsdalen nedre

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F07 Gammal lauvskog
Utforming:	F0702 Gammal bjørkeskog
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	07.07.2010, DH & KJS
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 07.07.2010 saman med Karl Johan Stadsnes. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Straumgjerde, og gjeld ei nokså bratt, austeksponert li dekt med bjørkeskog. Området ligg i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), med eit bra innslag av lausmassar.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til gammal lauvskog, med utforminga F0702 gammal bjørkesuksesjon, kan hende også fuktig kystskog (F0703). Vegetasjonstypane er i hovudsak blåbærskog og småbregneskog, ofte med spreidde høgstaudar og storbregnar. Nærleiken til kysten visast gjennom bra innslag av bjønnekam, smørtelg og storfrytle. Bjørk dominerer heilt, med innslag av andre treslag som gran, gråor, hassel, hegg, osp, rogn og selje. Daudvedaspektet er ofte godt utvikla, og særleg liggande daud ved er utbreidd, men òg med innslag av høgstubbar.

Artsmangfald: Av karplanter er her stort sett berre vanlege og vidt utbreidde artar, med funn av bjønnekam, hengjeaks, krattlodnegras, raggtelg, skogburkne, smørtelg, storfrytle, sumphaukeskjegg,

sølvbunke og trollurt. Lungeneversamfunnet er til stades, men neppe svært godt utvikla, med funn av vanlege artar som grynfiltlav, lungenever, skrubbenever og vanleg blåfiltlav. Her er også del av leveområde for kvitryggspett.

Bruk, tilstand og påverknad: Innslag av søyleeiner, krattlodnegras og sølvbunke indikerer eit høgare beitetrykk tidlegare enn i dag, og denne bruken er det nesten slutt på. Skogen er no inne i ei fin utvikling som naturskog.

Framande artar: Gran finst spreidd, og nedst er det også innslag av platanlønn.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei nokså identiske, intakte bjørkeskogane ein finn over ei strekning på 8-9 km på vestsida av Sykkylvsfjorden og eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (svært viktig) fordi den er intakt, nokså stor og representativ for dei kystnære, gamle bjørkeskogane i distriktet.

Figur 10. Gammal bjørkeskog mellom Straumsheim og Straumsheimsdalen. Foto: Dag Holtan.

1528207 Fet: Blåbreeelva

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	B04 Nordvendte kystberg og blokkmark
Utforming:	B0403 Moserik fjellheiotforming
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep, attgroing
Undersøkt/kjelder:	07.07.2010, DH & KJS
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 22.03.2011, basert på eige feltarbeid 07.07.2010 saman med Karl Johan Stadsnes. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Fet i sørenden av Fetvatnet. Avgrensinga gjeld ein litt bratt, trong bekkedal med om lag nordaustleg eksponering. Berggrunnen har sure og harde gneisbergartar, med levevilkår for i hovudsak nøysame karplantar. Området ligg elles i mellom- til nordboreal vegetasjonssone (Mb/Nb) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3h), og har meir enn 2000 mm årsnedbør (<http://retro.met.no>).

Naturtypar/vegetasjonstypar: Heile det avgrensa arealet førast til moserik fjellheiotforming (B0403) av nordvendte kystberg (B04), og vidare (etter Fremstad 1997) til kystfjellhei (H5). Vegetasjonstypen ser ut til å ha nær slektskap med fuktig lynchhei (H3) av varierende utforming, og ligg også nært opp til fattig kystmyr (K3).

Artsmangfald: Dominante karplantar er slike som finnskjegg og bjønnskjegg, med flekkvis mykje einer og røsslyng i det lågare busksjiktet. Elles kan nemnast bjønnekam, blåtopp, dvergjamne, flekkmarihand, gulsildre, heiblåfjør, heisiv, klokkeling, kvitlyng, rome, smørtelg og svarttopp osv. Mosefloraen vart ikkje grundig undersøkt, men det vart påvist relativt mykje av ein god signalart som prakttvebladmose, dessutan eit par funn av raudlistearten (VU) praktdraugmose.

Bruk, tilstand og påverknad: Det er ikkje spor etter nyare påverknad, men tidlegare har her truleg vore beita.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan bidra til å oppretthalde ein låg vegetasjon, noko som dei mest kravfulle mosane er litt avhengige av.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei biologisk viktige kystfjellheiene frå indre del av Sykkylvsfjorden til eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (viktig) fordi her veks ein raudlisteart i høgare kategori.

Figur 11. Først ovanfor skogen ein ser på bildet treng ein leite etter sjeldne mosar, men miljøet er i alle fall fuktig nok. Foto: Dag Holtan.

1528208 Fet: Fet bjørkeskog

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F07 Gammal lauvskog
Utforming:	F0702 Gammal bjørkeskog
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	07.07.2010, DH & KJS
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 07.07.2010 saman med Karl Johan Stadsnes. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Fet ved sørsida av Fetvatnet, og gjeld ei nokså bratt, austeksponert li dekt med bjørkeskog. Området ligg i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), men med eit bra innslag av lausmassar.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til gammal lauvskog, med utforminga F0702 gammal bjørkesuksesjon, kan hende også fuktig kystskog (F0703). Vegetasjonstypane er i hovudsak blåbærskog og småbregneskog, ofte med spreidde høgstaudar og storbregnar. Nærleiken til kysten visast gjennom bra innslag av bjønnekam, smørtelg og storfrytle. Bjørk dominerer heilt, med innslag av andre treslag som gran, gråor, hassel, hegg, osp, rogn og selje. Daudvedaspektet er ofte godt utvikla, og særleg liggande daud ved er utbreidd, men òg med brukande innslag av høgstubbar.

Artsmangfald: Av karplanter er her stort sett berre vanlege og vidt utbreidde artar, med funn av bjønnekam, hengjeaks, jordnøtt, krattlodnegras, raggtelg, skogburkne, smørtelg, skogstjerneblom, storfrytle, sumphaukeskjegg, sølvbunke, trollurt og turt. Lungeneversamfunnet er til stades, men neppe svært godt utvikla, med funn av vanlege artar som grynfilflav, lungenever, skrubbenever og vanleg blåfilflav. Her er også del av leveområde for kvitryggspett.

Bruk, tilstand og påverknad: Innslag av søyleeiner, jordnøtt, krattlodnegras og sølvbunke indikerer eit høgare beitetrykk tidlegare enn i dag, og denne bruken er det nesten slutt på. Skogen er no i ei fin utvikling som naturskog.

Framande artar: Gran finst spreidd, og nedst er det også innslag av platanlønn.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei nokså identiske, intakte bjørkeskogane ein finn over ei strekning på 8-9 km på vestsida av Sykkylvsfjorden og eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (svært viktig) fordi den er intakt, nokså stor og representativ for dei kystnære, gamle bjørkeskogane i distriktet.

Figur 12. Bjørkeskogen ved Fet er representativ for dei mange gamle bjørkeskogane ein finn i delar av Sykkylven. Foto: Dag Holtan.

1528209 Regndalen

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	B04 Nordvendte kystberg og blokkmark
Utforming:	B0403 Moserik fjellheiotforming
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep, attgroing
Undersøkt/kjelder:	23.06.2010, DH, PL & KJS
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 21.03.2011, basert på eige feltarbeid 23.06.2010 saman med Perry Larsen og Karl Johan Stadsnes. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag to km sør for Velle, nedst i Velledalen. Avgrensinga gjeld ei nokså bratt, glissent furukledd li med om lag nordaustleg eksponering. Berggrunnen har sure og harde gneisbergartar, med levevilkår for i hovudsak nøysame karplantar. Området ligg elles i mellom- til kanskje nordboreal vegetasjonssone (Mb/Nb) og sterkt oceanisk vegetasjonssesjon (O3h), og har meir enn 2000 mm årsnedbør (<http://retro.met.no>).

Naturtypar/vegetasjonstypar: Heile det avgrensa arealet førast til moserik fjellheiotforming (B0403) av nordvendte kystberg (B04), og vidare (etter Fremstad 1997) til kystfjellhei (H5). Vegetasjonstypen ser ut til å ha nær slektskap med fuktig lynchhei (H3) av varierende utforming, og ligg også nært opp til fattig kystmyr (K3). Elva i området burde kanskje skiljast ut som eiga eining, men det vart det ikkje tid til i 2010. Dei nedre delane av området er glissent tresett med til dels gammal furu.

Artsmangfald: Dominante karplantar er slike som finnskjegg og bjønnskjegg, med flekkvis mykje einer og røsslyng i det lågare busksjiktet. Elles kan nemnast bjønnekam, blåtopp, dvergjamne, fjelltistel, flekkmarihand, gulsildre, heiblåfjør, heisiv, klokkelyng, kvitlyng, raudsildre, rome, smørtelg og svarttopp osv. Mosefloraen vart godt undersøkt, og det vart påvist relativt mykje av ein god signalart som prakttvebladmose, dessutan svært mange funn av raudlistearten (VU) praktdraugmose. Rundt den store fossen i Regndalselva vart det funne ein samanhengande populasjon på kan hende 30 m, noko som er svært uvanleg. Andre interessante artar var gullhårmosse, heimose, pelssåtemose og vengemose. Full moseliste vart elles gjort tilgjengeleg for Artskart gjennom <http://www.artsobservasjoner.no/>.

Bruk, tilstand og påverknad: Det er ikkje spor etter nyare påverknad anna enn beitetrykk. I 2010 gjekk her om lag 40 sauer inkl. lam.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan bidra til å oppretthalde ein låg vegetasjon, noko som dei mest kravfulle og konkurransesvake mosane er avhengige av.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig og uerstatteleg del av dei biologisk viktige kystfjellheiene frå indre del av Sykkylvsfjorden til eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er velutvikla og intakt, med truleg den største bestanden av praktdraugmose ein kjenner til så langt i Møre og Romsdal.

Figur 14. Regndalen, med Velledalen i bakgrunnen, og Gåsmyra nede til venstre. Foto: Dag Holtan.

Figur 15. Raudlistearten praktdraugmose *Anastrophyllum donnianum* (VU) har svært gode bestandar i Regndalen og inn mot Kløvscredene. Foto: Perry Larsen.

1528210 Brunstad: Kløvskredene

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	B04 Nordvendte kystberg og blokkmark
Utforming:	B0403 Moserik fjellheiotforming
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep, attgroing
Undersøkt/kjelder:	09.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 09.07.2010. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag 1,5 km sørvest for Brunstad i Velledalen. Avgrensinga gjeld ei bratt, i hovudsak skoglaus li med om lag nordaustleg eksponering. Berggrunnen har sure og harde gneisbergartar, med levevilkår for i hovudsak nøysame karplantar. Området ligg elles i mellom- til nordboreal vegetasjonssone (Mb/Nb) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3h), og har meir enn 2000 mm årsnedbør (<http://retro.met.no>).

Naturtypar/vegetasjonstypar: Heile det avgrensa arealet førast til moserik fjellheiotforming (B0403) av nordvendte kystberg (B04), og vidare (etter Fremstad 1997) til kystfjellhei (H5). Vegetasjonstypen ser ut til å ha nær slektskap med fuktig lynghai (H3) av varierende utforming, og ligg også nært opp til fattig kystmyr (K3).

Artsmangfald: Dominante karplantar er slike som bjønnskjegg, blåtopp og rome, med flekkvis mykje einer og røsslyng i det lågare busksjiktet. Elles kan nemnast bjønnekam, blåknapp, dvergjamne, fjellistel, flekkmariland, gulsildre, heisiv, klokkelyng, kvitlyng, smørtelg, storfrytle og svarttopp osv. Mosefloraen vart ikkje grundig undersøkt, men det vart påvist relativt mykje av ein god signalart som prakttvebladmose, dessutan mange funn av raudlistearten (VU) praktdraugmose. Andre interessante artar var heimose og pelssåtemose.

Bruk, tilstand og påverknad: Det er ikkje spor etter nyare påverknad, men tidlegare har her truleg vore beita.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan bidra til å oppretthalde ein låg vegetasjon, noko som dei mest kravfulle mosane er litt avhengige av.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig og uerstatteleg del av dei biologisk viktige kystfjellheiene frå indre del av Sykkylvsfjorden til eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er velutvikla og intakt, med gode bestandar av raudlistearten praktdraugmose.

Figur 16. Kløvscredene er nokså store og uoversiktlege, og egentleg for dårleg undersøkte. Her vart likevel funne gode bestandar av praktdraugmose. Foto: Dag Holtan.

1528211 Brunstad: Dyftene - Krokhjellen

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F07 Gammal lauvskog
Utforming:	F0702 Gammal bjørkeskog
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	09.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 09.07.2010. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Brunstad i Velledalen. Avgrensinga gjeld ei nokså bratt, nordeksponert li dekt med bjørkeskog. Området ligg i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), med eit bra innslag av lausmassar.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til gammal lauvskog, med utforminga F0702 gammal bjørkesuksesjon, kan hende også fuktig kystskog (F0703). Vegetasjonstypane er i hovudsak blåbærskog og småbregneskog, ofte med spreidde høgstaudar og storbregnar. Nærleiken til kysten visast gjennom bra innslag av bjønnekam, smørtelg og storfrytle. Bjørk dominerer heilt, med innslag av andre treslag som furu, gran, gråor, hassel, hegg, osp, rogn og selje. Daudvedaspektet er uvanleg godt utvikla, og særleg liggande daud ved er utbreidd, men òg med et høgt innslag av høgstubbar.

Artsmangfald: Av karplanter er her stort sett berre vanlege og vidt utbreidde artar, med funn av bjønnekam, hengjeaks, krattlodnegras, raggteig, skogburkne, skogstjerneblom, smørtelg, storfrytle, sumphaukeskjegg, sølvbunke og trollurt. Lungeneversamfunnet er til stades, men neppe svært godt utvikla, med funn av vanlege artar som grynfiltlav, lungenever, skrubbenever og vanleg blåfiltlav. Her er også del av leveområde for kvitryggspett.

Bruk, tilstand og påverknad: Innslag av søyleeiner, krattlodnegras og sølvbunke indikerer eit høgare beitetrykk tidlegare enn i dag, og denne bruken er det nesten slutt på. Delar av skogbotnen er stadvis nokså engprega. Skogen er no i ei fin utvikling i retning urskog.

Framande artar: Gran finst spreidd.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig og uerstatteleg del av dei nokså identiske, intakte bjørkeskogane ein finn over ei strekning på 8-9 km på vestsida av Sykkylvsfjorden og eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er intakt, nokså stor og representativ for dei kystnære, gamle bjørkeskogane i distriktet. Andelen av gamle og grove tre er uvanleg høg, og det tel også ved vurderinga.

Figur 17. Svært gammel bjørkeskog med uvanleg mykje daud ved er typisk i området vest for Brunstad. Foto: Dag Holtan.

1528212 Velle: Gåsmyra

Tidlegare nr.:	BN00015226
Hovudnaturtype:	Myr og kjelde
Naturtype:	A08 kystmyr
Utforming:	A0802 Atlantisk høgmyr
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	09.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 09.07.2010. Området er undersøkt tidlegare, m.a. av Moen (1984).

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Brunstad i Velledalen, og avgrensinga gjeld ein liten myr. Området ligg i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), men viktigare er at området ligg på ein terrasse (breavsettingar).

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til kystmyr, med utforminga atlantisk høgmyr (A0802). Etter Fremstad (1997) skal den førast til ombrotrof myrvegetasjon (J), med hovudutforminga J2 (ombrotrof tuemyr) og innslag av både ombrotrof fastmattemyr og lausbotnmyr (J2 og J3). Underutformingar vart ikkje noterte.

Artsmangfald: Av karplanter er kvitmyrak og sivblom dei mest interessante. Typiske artar elles er bjønnskjegg, blåknapp, heisiv, klokkelyng, krekling, molte, rundsoldogg, smalsoldogg, stjernestorr, sveltstorr og torvull. I tillegg må nemnast eit busksjikt av røsslyng.

Bruk, tilstand og påverknad: Utanom gamle spor etter torvstikking er myra framleis heilt intakt.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan vere ein føremon, på den måten at attgroinga går seinare.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein isolert myrflekk i eit landskap som er sterkt negativt kulturpåverka gjennom drenering og tilplanting eller fulldyrking.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (viktig) fordi den har ei intakt utforming av atlantisk høgmyr, som er sjeldan i distriktet elles.

Figur 18. Gåsmyra i Velledalen, ein typisk nedbørsmyr dominert av tuer. Foto: Dag Holtan.

1528213 Drivdalen bjørkeskog

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F07 Gammal lauvskog
Utforming:	F0702 Gammal bjørkeskog
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	28.06.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 28.06.2010. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Straumgjerde, og gjeld ei nokså bratt, austeksponert li dekt med bjørkeskog. Området ligg i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), med eit bra innslag av lausmassar.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til gammal lauvskog, med utforminga F0702 gammal bjørkesuksesjon, kan hende også fuktig kystskog (F0703). Vegetasjonstypane er i hovudsak blåbærskog og småbregneskog, ofte med spreidde høgstaudar og storbregnar. Nærleiken til kysten visast gjennom bra innslag av bjønnekam, smørtelg og storfrytle. Bjørk dominerer heilt, med innslag av andre treslag som gran, gråor, hassel, hegg, osp, rogn og selje. Daudvedaspektet er ofte godt utvikla, og særleg liggande daud ved er utbreidd, men òg med innslag av høgstubbar.

Artsmangfald: Av karplanter er her stort sett berre vanlege og vidt utbreidde artar, med funn av bjønnekam, hengjeaks, krattlodnegras, raggtelg, skogburkne, smørtelg, storfrytle, sumphaukeskjegg, sølvbunke og trollurt. Lungeneversamfunnet er til stades, men neppe svært godt utvikla, med funn av vanlege artar som grynfilflav, lungenever, skrubbenever og vanleg blåfilflav. Her er også del av leveområde for kvitryggspett.

Bruk, tilstand og påverknad: Innslag av søyleeiner, krattlodnegras og sølvbunke indikerer eit høgare beitetrykk tidlegare enn i dag, og denne bruken er det nesten slutt på. Skogen er no i ei fin utvikling som naturskog.

Framande artar: Gran finst spreidd, og nedst er det så vidt også innslag av platanlønn.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei nokså identiske, intakte bjørkeskogane ein finn over ei strekning på 8-9 km på vestsida av Sykkylvsfjorden og eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (svært viktig) fordi den er intakt, nokså stor og representativ for dei kystnære, gamle bjørkeskogane i distriktet.

Figur 19. Bjørkeskogen ved Drivdalen er ganske open, og litt beiteprega. Foto: Dag Holtan.

1528214 Drivdalsheia

Hovudnaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	B04 Nordvendte kystberg og blokkmark
Utforming:	B0403 Moserik fjellheiotforming
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	28.06.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 28.06.2010. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km sørvest for Velle i Velledalen. Avgrensinga gjeld ei bratt, fuktig li med om lag nordaustleg eksponering. Berggrunnen har sure og harde gneisbergartar, med levevilkår for i hovudsak nøysame karplantar. Området ligg elles i mellom-til nordboreal vegetasjonssone (Mb/Nb) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3h), og har meir enn 2000 mm årsnedbør (<http://retro.met.no>).

Naturtypar/vegetasjonstypar: Heile det avgrensa arealet førast til moserik fjellheiotforming (B0403) av nordvendte kystberg (B04), og vidare (etter Fremstad 1997) til kystfjellhei (H5). Vegetasjonstypen ser ut til å ha nær slektskap med fuktig lynchhei (H3) av varierende utforming, og ligg også nært opp til fattig kystmyr (K3).

Artsmangfald: Dominante karplantar er slike som finnskjegg og bjønnskjegg, med flekkvis mykje einer og røsslyng i det lågare busksjiktet. Elles kan nemnast bjønnekam, blåtopp, dvergjamne, flekkmarihand, gulsildre, heisiv, klokkelyng, kvitlyng, rome, smørtelg og svarttopp osb. Mosefloraen

vart ikkje grundig undersøkt, men det vart påvist relativt mykje av ein god signalart som prakttvebladmosse, dessutan fleire funn av raudlistearten (VU) praktdraugmose.

Bruk, tilstand og påverknad: Det er ikkje spor etter nyare påverknad, men tidlegare har her truleg vore beita.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite kan bidra til å oppretthalde ein låg vegetasjon, noko som dei mest kravfulle mosane er litt avhengige av.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig del av dei biologisk viktige kystfjellheiene frå indre del av Sykkylvsfjorden til eit stykke inn i Velledalen.

Grunngeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (viktig) fordi her er funne raudlistearten praktdraugmose.

Figur 20. Drivdalsheia, med Velledalen i bakgrunnen. Foto: Dag Holtan.

1528215   Andestad: Byrkjeneslia

Tidlegare nr.:	BN00015228
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F13 Rik blandingskog i låglandet
Utforming:	F1301/F1302 Boreonemoral og sørboreal blandingskog
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	27.06.2010, DH & PL
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 21.03.2011, basert på eige feltarbeid 27.06.2010 saman med Perry Larsen. Området vart sist undersøkt i 2003, og avgrensinga er beholdt.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på nordsida av Andestadvatnet, mellom Furneset og knuseverket litt lenger vest. Avgrensinga gjeld ei nokså bratt og sørekspontert li med blandingsskog. Området ligg i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), med eit bra innslag av lausmassar.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til rik blandingsskog i låglandet, med utformingane F1301 og F1302 (boreonemoral og boreal blandingsskog). Det vil seie at her er innslag av naturtypar som rik og fattig edellauvskog (med utformingane F0103 rikt hasselkratt, F0106 gråoralmeskog og F0204 hasselkratt), gråor-heggeskog (F0502 liskog) og gammal lauvskog (F0701 gammalt ospesholt, kanskje også litt gammal bjørkeskog F0702). Vegetasjonstypane går i spreidde innslag av lågurtskog, mest småbregneskog og spreidde høgstaudar i sig og langs bekkar. Av treslag vart det registrert alm (NT), ask (NT, i etablering), barlind (VU), furu, gran, gråor, hassel, hegg, krossved, osp, platanlønn, rogn og selje. Daudvedaspektet er middels godt utvikla, med ein del liggande, daud lauvved, meir spreidd også somme gaddar. For barlind er her tidligare registrert kring 30 busker og tre, den største kring ein meter i tverrmål (som er den suverent største barlinda i Møre og Romsdal).

Artsmangfald: Av karplanter kan nemnast breiflangre, enghumleblom, firblad, grov nattfiol, kranskonvall, kransmynte, liljekonvall, lundgrønaks, myske, myskegras, ramslauk, sanikkel, skavgras, skogburkne, skogsvingel, storklokke, sumphaukeskjegg, tannrot, trollbær, trollurt og vårerteknapp. Lungeneversamfunnet er noko spreidd på gamle lauvtre, berg og av og til med somme artar på barlind, med grynfiltlav, kystvrenge, lungenever, skrubbenever, sølvnever, vanleg blåfiltlav og regnskogsarten hasselrurlav. Gode til middels gode signalartar innan soppraket er engvokssopp, gullkremle, grå trompetsopp, narrepiggsopp (NT), prydhette og svart trompetsopp. Truleg kan her forventast å finnast fleire raudlisteartar, helst i gamle, rike hasselkratt. Her er også del av leveområde for kvitryggspett.

Bruk, tilstand og påverknad: Området har tidlegare vorte beita, men det er det slutt på no. I dag framstår lokaliteten som ein intakt og gammal blandingsskog som er i ei fin utvikling som naturskog.

Framande artar: Gran og platanlønn. Gran er det lite av, medan platanlønna etter kvart har etablert seg i dei nedste delane av lokaliteten.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig og uerstatteleg del av dei intakte, dels beita, gamle naturskogane på nordsida av Andestadvatnet og austover mot Sjøvik.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er stor, intakt og artsrik, og kor den gode bestanden av barlind vektleggast spesielt.

1528216   Andestad: Tufjellet

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F13 Rik blandingsskog i låglandet
Utforming:	F1301/F1302 Boreonemoral og sørboreal blandingsskog
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	27.06.2010, DH & PL
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 21.03.2011, basert på eige feltarbeid 27.06.2010 saman med Perry Larsen. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på nordsida av Andestadvatnet, vest for knuseverket og aust for Andestad. Avgrensinga gjeld ei nokså bratt og sørekspontert li med blandingsskog. Området ligg i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk

vegetasjonsseksjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), med eit bra innslag av lausmassar.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til rik blandingsskog i låglandet, med utformingane F1301 og F1302 (boreonemoral og boreal blandingsskog). Det vil seie at her er innslag av naturtypar som rik og fattig edellauvskog (med utformingane F0103 rikt hasselkratt, F0106 gråor-almeskog og F0204 hasselkratt), gråor-heggeskog (F0502 liskog) og gammal lauvskog (F0701 gammalt ospesholt, kanskje også litt gammal bjørkeskog F0702). Vegetasjonstypane går i spreidde innslag av lågurtskog, mest småbregneskog og spreidde høgstaudar i sig og langs bekkar. Av treslag vart det registrert alm (NT), ask (NT, i etablering), furu, gran, gråor, hassel, hegg, krossved, osp, platanlønn, rogn og selje. Daudvedaspektet er middels godt utvikla, med ein del liggande, daud lauvved, meir spreidd også somme gaddar.

Artsmangfald: Av karplanter kan nemnast bjønnekam, enghumbleblom, firblad, grov nattfiol, kranskonvall, kransmynte, liljekonvall, lundgrønaks, myske, myskegras, ramslauk, sanikkel, skogburkne, smørtelg, sumphaukeskjegg, tannrot, trollbær, trollurt og vårerteknapp. Lungeneversamfunnet er noko spreidd på gamle lauvtre, med grynfiltrav, kystvrenge, lungenever, skrubbenever og vanleg blåfiltrav. Truleg kan her forventast å finnast raudlista soppar, helst i gamle, rike hasselkratt. Her er også del av leveområde for kvitryggspett.

Bruk, tilstand og påverknad: Området har tidlegare vorte beita, men det er det slutt på no. I dag framstår lokaliteten som ein intakt og gammal blandingsskog som er i ei fin utvikling som naturskog.

Framande artar: Gran og platanlønn. Gran er det lite av, medan platanlønna etter kvart har etablert seg i dei nedste delane av lokaliteten.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei intakte, dels beita, gamle naturskogane på nordsida av Andestadvatnet og austover mot Søvik.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (viktig) fordi den er stor, intakt og artsrik, og kor det i alle fall i den øvste delen er nokså mykje relativt upåverka naturskog.

1528217 Fasteindalen: Leitet

Tidlegare nr.:	BN00042361
Hovudnaturtype:	Myr og kjelde
Naturtype:	A05 Rikmyr
Utforming:	A0501 Rik skog- og krattbevaksen myr
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	12.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 24.03.2011, basert på eige feltarbeid 12.07.2010. Området er tidlegare undersøkt i samband med planane om kraftlina Fardal – Ørskog (Gaarder mfl. 2007). På grunnlag av feltarbeidet i 2010 er avgrensinga no utvida.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg ved Leitet i den øvre delen av Fasteindalen, og avgrensinga gjeld eit lite myrområde på begge sider av vegen her. Sjølv om berggrunnen har harde og sure gneisar, tyder plantelivet på at her er mineralrikt og næringsrikt sigevatn. Området ligg elles i mellomboreal vegetasjonssone og klart oseanisk vegetasjonsseksjon.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til rikmyr, med utforminga A0501 rik skog- og krattbevaksen myr. Etter Fremstad (1997) er vegetasjonstypane M1 skog-/krattbevaksen myr og M2 middelrik fastmattemyr med små innslag av M4 rik mjukmatte/lausbotnmyr. Ein kan likevel seie at vegetasjonen også kan minne om dei tilsvarende typane etter Fremstad under bokstav L (L1, L2 og L3), som er intermediære myrtypar, og truleg er det ein god miks mellom rikmyr og intermediær myr.

Artsmangfald: Av interessante karplanter kan nemnast bjønnbrodd, breiull, brudespore, dvergjamne, engmarihand, engstorr, fjellfrøstjerne (sjeldan på Sunnmøre), fjelltistel, gulstorr, jåblom, kvitkurle

(NT, fåtaleg), småsivaks, solblom (VU og talrik i kantsoner med 400-700 stenglar), sveltull, svarttopp, sveltull og særbustorr.

Bruk, tilstand og påverknad: Tidlegare har her vore aktivt beita, med det er heilt tilfeldig i dag.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Vidare utbygging bør ikkje tillatast. Beitetrykket bør aukast for å førebygge auka attgroing.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig del av områda med rikmyr som strekkjer seg frå Fausa i Stranda og 7 km vestover til øvre Velledalen i Sykkylven.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er stor, velutvikla og artsrik, med fleire raudlisteartar. Det leggst også vekt på at dette er ein truga naturtype som er svært sjeldan på Sunnmøre (9-10 kjende A-lokalitetar og truleg svært lågt mørketal, med 3 i Ørskog, 1 i Skodje, 1 i Stranda og 4-5 i Sykkylven).

1528218 Nysetervatnet: Revsdalselva

Tidlegare nr.:	BN00015245 og BN00042362
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	A05 Rikmyr
Utforming:	A0501 Rik skog- og krattbevaksen myr
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmaal:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	12.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 24.03.2011, basert på eige feltarbeid 12.07.2010. Området vart undersøkt også i 2003 (vest for elva), og i 2007 av Tore Frøland (aust for elva). Det er ikkje hensiktsmessig å ha to lokalitetar som grensar inn til kvarandre, med same naturtype og verdi, slik at dei slåast saman her (BN00015245 og BN00042362). På grunnlag av feltarbeidet i 2010 er avgrensinga i tillegg utvida.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på nordsida av Nysetervatnet, eit par km aust for Fjellseter. Sjølv om berggrunnen har harde og sure gneisar, tyder plantelivet på at her er mineralrikt og næringsrikt sigevatn. Området ligg elles i mellomboreal vegetasjonssone og klart oseanisk vegetasjonsseksjon.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til rikmyr, med utforminga A0501 rik skog- og krattbevaksen myr. Etter Fremstad (1997) er vegetasjonstypane M1 skog-/krattbevaksen myr og M2 middelrik fastmattemyr med små innslag av M4 rik mjukmatte/lausbotnmyr. Ein kan likevel seie at vegetasjonen også kan minne om dei tilsvarende typane etter Fremstad under bokstav L (L1, L2 og L3), som er intermediære myrtypar, og truleg er det ein god miks mellom rikmyr og intermediær myr.

Artsmangfald: Av interessante karplanter kan nemnast bjønnbrodd, blodmarihand (truleg einaste funn på Sunnmøre), breiull, dvergjamne, engmarihand (om lag 200 stenglar), engstorr, fjelltistel, gulstorr, jåblom, kvitkurl (NT, fåtaleg), myggblom (NT, fåtaleg), småsivaks, solblom (VU og fåtaleg i kantsoner), sveltull, svarttopp, sveltull og særbustorr.

Bruk, tilstand og påverknad: Her er inngrep i form av hyttebygging, småveggar og det som høyrer med. Tidlegare har her vore ein del beita, men i dag er den meir tilfeldig.

Framande artar: Eitt og anna grantre.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast. Vidare utbygging bør ikkje tillatast. Beitetrykket bør aukast for å førebygge auka attgroing.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig og uerstatteleg del av områda med rikmyr som strekkjer seg frå Fausa i Stranda og 7 km vestover til øvre Velledalen i Sykkylven.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er stor, velutvikla og artsrik, med fleire raudlisteartar. Det leggst også stor vekt på at dette er ein truga naturtype som er

svært sjeldan på Sunnmøre (9-10 kjende A-lokalitetar og truleg svært lågt mørketal, med 3 i Ørskog, 1 i Skodje, 1 i Stranda og 4-5 i Sykkylven).

Figur 21. Utbygging er eit alvorleg trugsmål mot rikmyrar i heile landet, ikkje berre her ved Revsdalselva. Foto: Dag Holtan.

Figur 22. Myggblom (NT) er liten og kan hende lett å oversjå for den som ikkje veit kor ein skal leite. Foto: Dag Holtan.

1528219 Velledalen: Fonna - Skredene

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F07 Gammal lauvskog
Utforming:	F0702 Gammal bjørkeskog
Verdi:	B (viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	07.07.2010, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 23.03.2011, basert på eige feltarbeid 07.07.2010. Området er ikkje undersøkt tidlegare.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg om lag ein km vest for Straumgjerde, og gjeld ei nokså bratt, austeksponert li dekt med bjørkeskog. Området ligg i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen i området er sure og næringsfattige gneisar (ikkje inndelte), med eit bra innslag av lausmassar.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til gammal lauvskog, med utforminga F0702 gammal bjørkesuksesjon, kan hende også fuktig kystskog (F0703). Vegetasjonstypane er i hovudsak blåbærskog og småbregneskog, ofte med spreidde høgstaudar og storbregnar. Nærleiken til kysten visast gjennom bra innslag av bjønnekam, smørtelg og storfrytle. Bjørk dominerer heilt, med innslag av andre treslag som gran, gråor, hassel, hegg, osp, rogn og selje. Daudvedaspektet er ofte godt utvikla, og særleg liggande daud ved er utbreidd, men òg med innslag av høgstubbar.

Artsmangfald: Av karplanter er her stort sett berre vanlege og vidt utbreidde artar, med funn av bjønnekam, hengjeaks, krattlodnegras, raggtelg, skogburkne, smørtelg, storfrytle, sumphaukeskjegg, sølvbunke og trollurt. Lungeneversamfunnet er til stades, men neppe svært godt utvikla, med funn av

vanlege artar som grynfilflav, lungenever, skrubbenever og vanleg blåfilflav. Her er også del av leveområde for kvitryggspett.

Bruk, tilstand og påverknad: Innslag av søyleeiner, krattlodnegras og sølvbunke indikerer eit høgare beitetrykk tidlegare enn i dag, og denne bruken er det nesten slutt på. Skogen er no i ei fin utvikling som naturskog.

Framande artar: Gran finst spreidd.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei nokså identiske, intakte bjørkeskogane ein finn over ei strekning på 8-9 km på vestsida av Sykkylvsfjorden og eit stykke inn i Velledalen.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi B (svært viktig) fordi den er intakt, nokså stor og representativ for dei kystnære, gamle bjørkeskogane i distriktet.

1528220 Søvika: Søvik nedre

Tidlegare nr.:	Ny
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	F13 Rik blandingskog i låglandet
Utforming:	F1302 Sørboreal utforming
Verdi:	A (svært viktig)
Mulege truslar:	Hogst, treslagskifte og andre fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	26.07.2010, Dag Holtan og Perry Larsen
Nøyaktigheit på avgrensing:	20 m

Omtale

Innleiing: Omtalen er utarbeidd av Dag Holtan 24.11.2010 basert på eige feltarbeid 26.07.2010 saman med Perry Larsen. Området er ikkje undersøkt tidligare.

Lokalisering/avgrensing/naturgrunnlag: Lokaliteten ligg ved grenda Søvik, ved Storfjorden aust i Sykkylven kommune. Avgrensinga gjeld ei nokså bratt, austeksponert li ned mot fjorden. Berggrunnen har sure og harde gneisbergartar, med levevilkår for i hovudsak nøysame karplantar. Området ligg elles i sørboreal vegetasjonssone (Sb) og klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2).

Naturtypar/vegetasjonstypar: Sidan området er ført til F1302 sørboreal blandingskog er her naturleg nok ei blanding av mange ulike natur- og vegetasjonstypar, og det er ikkje gjort nokon freistnad på å berekne prosentdelen for dei ulike typane. I dei nedre delane, mest mot sør, er det til dels svært gamle, fattige hasselkratt (F0204), ofte med innslag av grovvaksen bjørk. På frisk til fuktig mark er det oppslag av gråor-heggeskog (F0501/0502), med rikare sumpskog (F0601) på meir overrisla mark. Øvst oppe er det i tillegg både gamle ospholt (F0701) og ein del gammal bjørkeskog (F0702). Hassel er utbreidd i heile området. Gamle og grove tre er vanlege, og det same gjeld for liggande, daut ved, ofte i grove dimensjonar. Småbregneskog (A5a) og høgstaude-storbregneskog (C1b, C1c) er vanlegaste vegetasjonstypar, meir spreidd er det også noko utarma lågurtvegetasjon, medan blåbærskog og rik sumpskog (E4) kjem inn på høvelege stader. Av treslag vart det registrert bjørk, gran, gråor, hassel, hegg, osp, platanlønn, rogn, selje og svartor.

Artsmangfald: Mest interessant og eit svært overraskande plantefunn var ein god bestand av kystmaigull etter et bekkefar og i sumpskog. Funnet er ein utpostlokalitet i høve til hovudutbreiinga på ytterkysten. Elles kan nemnast bruntelg, enghumleblom, grov nattfiol, jordnøtt, kranskonvall, kvitbladistel, mannosøtgras, ramslauk (talrik, og ein utpostlokalitet), skogburkne, skogsalat, skogsnelle, skogsvinerot, smørtelg, storfrytle, sumphaukeskjegg (i mengder i rik sumpskog), sumpkarse og trollurt. Hausten 2010 var tørr, og det vart ikkje funne interessante soppar (det forventast heller ikkje, kan hende med unntak for artar bundne til daut ved). Samstundes er her tydeleg ikkje dei beste levevilkåra for kravfulle lavartar, med einskilde funn av lungenever og skrubbenever. Dronningmose er svært vanleg i skuggefulle, fuktige parti. Full artsliste for mosane ligg på <http://www.artsobservasjoner.no/>, men det er helst vanlege og vidt utbreidde artar.

Påverknad/bruk/truslar: Særleg den sørlege delen ser ut til å ha vore intensivt beita tidlegare, med eit nokså utarma planteliv, men dette er det slutt på no. Dagens truslar er knytte til spreining av gran og platanlønn, og eventuelt fysiske inngrep som drenering, hogst og treslagskifte.

Framande artar: Platanlønn er i spreining i dei nedre delane mot sør, medan gran veks hist og her.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep, og det er i skogområde generelt ønskeleg at dei får utvikle seg vidare til kontinuitetsskog. Framande treslag bør fjernast.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig del av dei intakte, dels beita, gamle naturskogane på nordsida av Andestadvatnet og austover mot Søvik.

Verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) på grunn av at den er stor og intakt, med mykje gammalskog og mange ulike natur- og vegetasjonstypar. Førekomsten av kystmaigull og rik sumpskog i nedre delen vektleggast også høgt. Denne skogtypen er sjeldan på Sunnmøre, og særleg gjeld det for den uvanleg gode og representative utforminga som ein finn her.

Figur 23. *Sumphaukeskjegg i mengder i rik sumpskog er ikkje vanleg på Sunnmøre. Foto: Dag Holtan*

1528221 Fasteindalen: Forseggene

Tidlegare nr.:	BN00015229
Hovudnaturtype:	Fjell
Naturtype:	C01 Kalkrike område i fjellet
Utforming:	C0102 Leside, C0104 Bergknaus og rasmark
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugsmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	23.07.2003, DH
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 24.03.2011, basert på eige feltarbeid 23.07.2003. Her er berre omtalen endra, medan avgrensinga behaldast uendra.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på austsida av Fasteindalen, innanfor Årsetvatnet på grensa til Stordal kommune. Området ligg i mellom- til nordboreal vegetasjonssone (Sb) og klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2). Berggrunnen er næringsrik og interessant, med m.a. glimmerskifer og glimmergneisar, og er ein vestleg utløpar av Surnadekket.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til kalkrike område i fjellet, med utformingane leside (C0102) og bergknaus og rasmark (C0104), med vegetasjonstypar etter Fremstad (1997) som rasmark (F1), bergknaus og bergflate F3) og lesidevegetasjon (S), utan at undertypane er grundig kartlagde.

Artsmangfald: Av karplanter kan nemnast kravfulle artar som bjønbrodd, blankstorr, breiull, dvergjamne, fjellfrøstjerne, fjellkvitkurle, fjellsmelle, fjellstorr, fjelltistel, flekkmure, grønkurle, gulsildre, gulstorr, hårstorr, jåblom, kastanjesiv, myrsaulauk, raudsildre, rynkevier, snøbakkestjerne, sotstorr, svartstorr, svarttopp, taggbregne, tranestorr, trillingsiv og tvillingsiv. Fleire av desse er

regionalt sjeldne og er på eller nær si vestgrense. M.a. er ikkje fjellfrøstjerne, fjellkvitkurle eller snøbakkestjerne tidlegare funne på vestsida av Storfjorden.

Bruk, tilstand og påverknad: Utanom tidlegare beite, som er meir tilfeldig i dag, er det ingen teikn på negativ kulturpåverknad.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite vil vere ein føremon for dei minste plantene, som ikkje er konkurransedyktige ved attgroing.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig del av dei rikare fjellområda som ein finn nokre få av i Sykkylven mellom Storfjorden i aust og Hjørundfjorden i vest.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er artsrik og intakt, med fleire regionalt sjeldne artar som her er på si vestgrense, samt at kalkrike område i fjellet, som er svært sjeldne på Sunnmøre, har sine utpostlokalitetar regionalt i Sykkylvsfjella.

1528222 Fasteindalen: Blådalen

Tidlegare nr.:	BN00015234
Hovudnaturtype:	Fjell
Naturtype:	C01 Kalkrike område i fjellet
Utforming:	C0102 Leside, C0103 Snøleie, C0104 Bergknaus og rasmark
Verdi:	A (svært viktig)
Moglege trugssmål:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kjelder:	27.07.2003, DH & Karl Johan Grimstad
Stadkvalitet:	God

Områdeskildring

Innleiing: Omtalen er skriven av Dag Holtan 24.03.2011, basert på eige feltarbeid 27.07.2003 saman med Karl Johan Grimstad. Her er berre omtalen endra, medan avgrensinga beholdast uendra.

Geografisk plassering og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på vestsida av Fasteindalen, sør for Løsetvatnet. Området ligg i nordboreal til lågalpin vegetasjonssone og klart oseeanisk vegetasjonsseksjon (O2). Berggrunnen er næringsrik og interessant, med m.a. glimmerskifer og glimmergneisar, og er ein vestleg utløpar av Surnadekket.

Naturtypar, utformingar og vegetasjonstypar: Området førast til kalkrike område i fjellet, med utformingane leside (C0102) og bergknaus og rasmark (C0104), med vegetasjonstypar etter Fremstad (1997) som rasmark (F1), bergknaus og bergflate (F3), lesidevegetasjon (S) og snøleie (T), utan at undertypane er grundig kartlagde.

Artsmangfald: Av karplanter vart det påvist bekkesildre, bjønnbrodd, brudespore, dvergjamne, fjellbakkestjerne, fjellsmelle, fjellstorr, fjelltistel, flekkmure, grannsildre (NT), gullmyrkelegg, gulsildre, gulstorr, hårstorr, jåblom, kastanjesiv, marinøkkel, raudsildre, rynkevier, sotstorr, svartstorr, svarttopp, taggbregne, tranestorr, trillingsiv, tvillingsiv og dei raudlista artane kvitkurle (NT) og solblom (VU). Særleg overraskande var det å finne solblom heilt oppe på 880 m o.h. Gullmyrkelegg er ikkje tidlegare funnen vest for Storfjorden. Også for bekkesildre og grannsildre vart det ny vestgrense, medan både blankstorr, fjellstorr, flekkmure, kastanjesiv, rynkevier og sotstorr er svært sjeldne på denne sida av fjorden.

Bruk, tilstand og påverknad: Utanom tidlegare beite, som er meir tilfeldig i dag, er det ingen teikn på negativ kulturpåverknad.

Framande artar: Ingen påvist.

Omsyn og skjøtsel: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep. Eit ekstensivt beite vil vere ein føremon for dei minste plantene, som ikkje er konkurransedyktige ved attgroing.

Del av heilskapleg landskap: Lokaliteten utgjer ein svært viktig del av dei rikare fjellområda som ein finn nokre få av i Sykkylven mellom Storfjorden i aust og Hjørundfjorden i vest.

Grunngjeving for verdivurdering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi den er artsrik og intakt, med fleire raudlisteartar eller regionalt sjeldne artar som her er på si vestgrense, samt at kalkrike

område i fjellet, som er svært sjeldne på Sunnmøre, har sine utpostlokalitetar regionalt i Sykkylvsfjella.

Figur 24. Gullmyrklegg er ei vakker, eksklusiv fjellplante som med funnet i Blådalen vart ny for vestsida av Storffjorden. Foto: Dag Holtan.

4.3 Evaluering av nokre lokalitetar i Naturbase

Mange av lokalitetane som ligg inne i Naturbase vart ikkje prioriterte ved feltarbeidet i 2010, men for somme vart det likevel gjort ein rask feltsjekk. Dei nyare undersøkingane i bekkekløfter, edellauvskogar og kulturlandskap osb. står på eigne bein, med greie omtalar, og treng i hovudsak ikkje evaluerast no.

Tabell 6. Status og kommentar for en del av dei gamle lokalitetane i Naturbase.

Naturbase_ID	Lokalitetsnamn	Status	Kommentar
BN00015225	Rømerhornsheiene	Intakt	Naturreservat
BN00015227	Fauskesetra og Vassetsetra	Intakt	Bør kartleggast på nytt
BN00015231	Årsetsetra	Attgrodd	Verdi husterast til C, eller lokaliteten slettast frå naturbase
BN00015233	Vestre Melsetdalen	Intakt	Ingen spesielle tiltak
BN00015235	Hundeidvik: Storeidet	Intakt	Naturreservat
BN00015236	Aurdalen: Heiane	Intakt	Her kjem truleg kraftliner i samband med Fardal – Ørskog
BN00015237	Aurdalssetra, øvste stølen	Attgrodd	Lokaliteten bør slettast frå naturbase, då den er liten og stort sett attgrodd
BN00015238	Grepstadstølen	Intakt	Her er det no nokså sterk attgroing, og tiltak må settast i verk for å berge lokaliteten
BN00015239	Eidemstølen	Attgrodd	Lokaliteten bør slettast frå naturbase, då den er liten og stort sett attgrodd
BN00015240	Furesetra	Attgrodd	Lokaliteten bør slettast frå naturbase, då den er liten og heilt attgrodd
BN00015241	Gjevenes	Intakt	Beitetrykket bør aukast
BN00015242	Rikmyr vest for Furesetra	Intakt	Bør beitast meir
BN00015243	Gjevenesstranda	Intakt	Naturreservat
BN00015244	Nysetra	Intakt	I god stand i 2010, beiting med hestar og sauer
BN00015246	Megardsstølen	Intakt	Bra med sauer i 2010, men her bør ryddast kratt
BN00015248	Ladstølen	Attgrodd	Her er eit bra kaos med beiting, utbygging og attgroing, høyrer truleg ikkje heime i naturbase
BN00015249	Dravlausstølen	Intakt	Verdi oppgraderast til A grunna solblomen, som framleis generelt er i tilbakegang
BN00015250	Fitjastølen	Attgrodd	Lokaliteten bør slettast frå naturbase, då den er liten og stort sett attgrodd
BN00015251	Drottninghaug - Sunndalen	I attgroing	Her beitast, men no er det på tide å rydde framande treslag og fjerne buskar og kratt, då dette er ein av dei viktigaste solblomlokalitetane nasjonalt
BN00015252	Reiten	Intakt	Framleis god og fornuftig drift
BN00015253	Myrdalssetra	Intakt	Verdien oppretthaldast, og her bør kartleggast på nytt i ein god soppsesong
BN00042360	Aurdal	Ukjent	Rotete omtale og uklare naturtypar. Bør kartleggast på nytt
BN00062489	Løsetbekken (mot Storfjorden)	Intakt	Nykomling frå bekkekløftprosjektet i 2008

5 Raudlista

Eit sentralt verktøy for å identifisere og klassifisere viktige område for biologisk mangfald er førekomst av raudlisteartar. Den norske raudlista vert oppdatert med jamne mellomrom av ArtsDatabanken. Den siste kom i 2010 (Kålås mfl. 2010) og er basert på kjent kunnskap om ca. 35 000 artar innanfor ulike artsgrupper. 21,8 % av disse artane er ført opp på raudlista (4599 artar).

Raudlistekategoriar: NT= nær trua, VU= sårbar, EN= sterkt trua, CR= kritisk trua og DD= dårlig datagrunnlag. For ein grundigare gjennomgang av raudlista og kategoriar visast det til Kålås mfl. (2010).

5.1 Raudlisteartane i Sykkylven

5.1.1 Sopp

17 raudlista soppar er så langt kjende frå Sykkylven. Dette er eit svært lågt tal, og dei fleste er heimehøyrande i tradisjonelt drive kulturlandskap. Fleire bør finast i rik edellauvskog, gammal og intakt oreskog og kan hende i gammal furuskog (på daud ved). Opplysningar om funn er frå NorskSoppDatabase (<http://www.nhm.uio.no/botanisk/sopp/index.html>), sjekka 14. mars 2011.

- 1) Gulbrun narrevokssopp *Camarophylloopsis schulzeri* (NT) høyrer til beitemarkssoppene, og vart funnen ved Grepstadstøylen i 1995.
- 2) Halmgul køllesopp (VU) er også bunden til tradisjonelt drive kulturlandskap, og er funnen på Bøteigen ved Drottninghaug i 1999.
- 3) Fiolett greinkøllesopp *Clavaria zollingeri* (VU) veks helst i tradisjonelt drivne slåtteenger eller naturbeitemarker, og er m.a. funnen ved Furesetra i 1995.
- 4) Praktslørsopp *Cortinarius cumatilis* (NT) veks gjerne i rik barskog o.a., og vart funnen under bekkekløftprosjektet i 2008 ved Løsetelva (den som renn ut i Storfjorden).
- 5) Glasblå raudskivesopp *Entoloma caeruleopolitum* (VU) høyrer også heime i det gamle kulturlandskapet. Tre funn i gamle slåtte- og beitemarker til no.
- 6) *E. fuscotomentosum* veks i Reiten naturbeitemark ved Drottninghaug, og vart funnen her i 1999.
- 7) Semska raudskivesopp *E. jubatum* (NT) er ein av mange raudskivesoppar som er bunden til gammalt kulturlandskap, med to funn registrerte frå slike miljø i Sykkylven til no.
- 8) Sumpjordtunge *Geoglossum uliginosum* (EN) er av dei sjeldnare kulturmarksartane, med funn ved Drottninghaug i 1995, i ugjødsle ljåslåtteemark.
- 9) Gulfovokssopp *Hygrocybe flavipes* (NT) er ein av mange fagervokssoppar som er bunden til gammalt kulturlandskap, og er funnen fem stader i kommunen.
- 10) Musserongvokssopp *H. fornicata* (NT) er ein av mange fagervokssoppar som er bunden til gammalt kulturlandskap, men veks òg i rik edellauvskog. 2 funn i Sykkylven.
- 11) Raudnande lutvokssopp *H. ingrata* (VU) er ein av dei meir kravfulle fagervokssoppene som er bunden til gammalt kulturlandskap, og er funnen ved Grepstadstøylen.
- 12) Skifervokssopp *H. lacmus* (NT) er ein av mange fagervokssoppar som er bunden til gammalt kulturlandskap, med funn ved Årsetsetra. Her har det grodd att sidan funnet i 1995.
- 13) Lutvokssopp *H. nitrata* (NT), er ein av mange fagervokssoppar som er bunden til gammalt kulturlandskap, med to registrerte funn i kommunen til no, m.a. ved Bjørnavika.
- 14) Svartdogga vokssopp *H. phaeococcinea* (NT) er ein av mange fagervokssoppar som er bunden til gammalt kulturlandskap. Eitt funn til no.
- 15) Raud honningvokssopp *H. splendidissima* (VU) er ein av dei meir kravfulle fagervokssoppene som er bunden til gammalt kulturlandskap, og er funnen ved Drottninghaug.
- 16) Mørkskjela vokssopp *H. turunda* (VU) er ein av dei meir kravfulle fagervokssoppene som er bunden til gammalt kulturlandskap, og er funnen Myrdalssetra.

- 17) Narrepiggsopp *Kavinia himantia* (NT) veks ofte på bark av gammal alm, og er funnen ved Gjevenesstranda (i naturreservatet) og Byrkjeneslia.

5.1.2 Karplanter

Det ligg føre opplysningar om 7 raudlista karplanter i Sykkylven. Dette er eit svært lågt tal, men det skal også godt gjerast å finne mange fleire. Dei fleste funna er frå Artsdatabanken (<http://www.artskart.artsdatabanken.no>) 28.02.2011.

- 1) Alm *Ulmus glabra* (NT) er spreidd over store deler av Sykkylven, mest i rike og soleksponerte lier. Grunnen til den nye raudlistestatusen (frå 2006) er almesjuka og at beiting frå hjort mange stader er eit alvorleg trugsmål.
- 2) Ask *Fraxinus excelsior* (NT) er òg relativt utbreidd i låglandet i kommunen og raudlista av liknande årsaker som alm.
- 3) Barlind
- 4) Grannsildre *Saxifraga tenuis* (NT) veks på litt våte stader i fjellet, og vart funnen ved Litlehornet (sør for Melsetdalen) i 2003.
- 5) Kvitkurle *Pseudorchis albida* (NT) er ein sjeldan og kravfull orkidé. I låglandet er den gjerne knytt til rik naturbeitemark og slåttemark, men den finst også i kantar av rikmyr, i rik fjellbjørkeskog og i rik rasmark. I Sykkylven er det mange funn frå slike miljø, og dei fleste vart gjort under kartlegginga i 2003, men med somme funn også i 2010. Ein skal vere merksam på at den lett kan forvekslast med fjellkvitkurle *P. alpina*, som alltid veks på kalkgrunn.
- 6) Myggblom *Hammarbya paludosa* (NT) er bunden til sig på rikmyr, og er funnen på det store rikmyrkomplekset ved Revsdalselva.
- 7) Solblom *Arnica montana* (VU) har gått sterkt attende i nyare tid, og er truleg avhengig av skjøtsel for å overleve. I Sykkylven er det framleis gode bestandar i dei fuktige og gamle beiteskogane aust Drotninghaug og austover og nedover i Fasteindalen, med mange småbestandar hist og her.

5.1.3 Lav

- 1) Gubbeskjegg *Alectoria sarmentosa* (NT) er typisk for gamle barskogar, og er funnen på nokre få tre øvst i Løsetelva og så vidt på Blakstadjellet.

5.1.4 Mosar

- 1) Praktdraugmose *Anastrophyllum hellerianum* (VU) er ein sørleg, sterkt oseanisk moseart som vart funnen som ny for kommunen under undersøkingane i 2010. Den er utbreidd i kystfjellheiene frå Riksem til Brunstad, med nokså gode bestandar nedst på skuggesida av Velledalen. Trugsmål mot arten kan vere slutt på beiting, eller attgroing dersom klimaet medverkar til at skoggrensa kryp meir oppover.

6 Kjelder

6.1 Litteratur

- Direktoratet for naturforvaltning 2006 (oppdatert 2007). Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13-1999.
- Folkestad, A. O. & Bugge, O. A. 1988 Varmekjær lauvskog i Storfjorden og Hjørundfjorden. Rapport fra synfaring med båt 1987. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport no. 3-1988. 26 s.
- Fremstad E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.
- Fremstad, E. & Moen, A. (red.), 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU rapport botanisk serie 2001-4.
- Gaarder, G., Holtan, D., Jordal, J.B., Larsen, P. & Oldervik, F. 2005. Marklevende sopper i hasselrike skoger og mineralrike furuskoger i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, areal- og miljøvernavdelinga. Rapport 2005: 3. 101 s. inkl. kart og bilder.
- Holien, H. & Tønsberg, T. 2006. Norsk lavflora. Tapir forlag. 224 s.
- Holtan, D. 2001. Barlinda *Taxus baccata* L. i Møre og Romsdal - på veg ut? *Blyttia* 59: 197-205.
- Holtan, D. 2003. Kartlegging av biologisk mangfold, Sykkylven kommune. Rapport Sykkylven kommune. 61 s.
- Holtan, D. 2006. Sunnmørsmarikåpe *Alchemilla semidivisa* – ikke nordborealt tyngdepunkt. *Blyttia* 64: 89.
- Holtan, D. & Grimstad, K.J. 2007. Gimsdalen kraftverk, Sykkylven. Virkninger på biologisk mangfold. 22 s.
- Holtan, D. & Grimstad, K.J. 2007. Løvoll kraftverk, Sykkylven. Virkninger på biologisk mangfold. 20.
- Holtan, D. & Grimstad, K.J. 2008. Aurdalselva kraftverk. Virkninger på biologisk mangfold. 20 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1999. Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.
- Jordal, J.B., Holtan, D., Gaarder, G. & Grimstad, K.J. 2006. Status for solblom *Arnica montana* i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. *Blyttia* 64: 213-230.
- Korsmo, H. & Svalastog, D. 1997 Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal. NINA oppdragsmelding 427. 106 s.
- Krog, H., H. Austhagen & T. Tønsberg, 1994. Lavflora. Norske busk- og bladlav. 2 utgave. Universitetsforlaget. 368 s.
- Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. & Skjelseth, S. (red.) 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.
- Lid, J. & Lid D. T. 2005. Norsk flora. 7. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.
- Miljøverndepartementet 1992. Norsk oversettelse av Konvensjonen om biologisk mangfold: St. prp. nr. 56 (1992-93).
- Miljøverndepartementet 1997. Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling – Dugnad for framtida. St. meld. nr. 58 (1996-97).
- Miljøverndepartementet 2001. Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning. St. meld. Nr. 42 (2000-2001).
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.
- Moen, A. 1984 Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Rapp. Bot ser. 1984-5.
- Tveten, E., Lutro, O. & Thorsnes, T. 1998. Geologisk kart over Noreg, berggrunnskart Ålesund, M 1: 250 000. Noregs geologiske undersøking.

6.1 Munnlege kjelder

Karl Johan Stadsnes, Sykkylven

6.2 Verdsvevressursar

Følgjande databaser vart sjekka i mars 2011:

Norsk SoppDatabase: <http://www.nhm.uio.no/botanisk/sopp/>

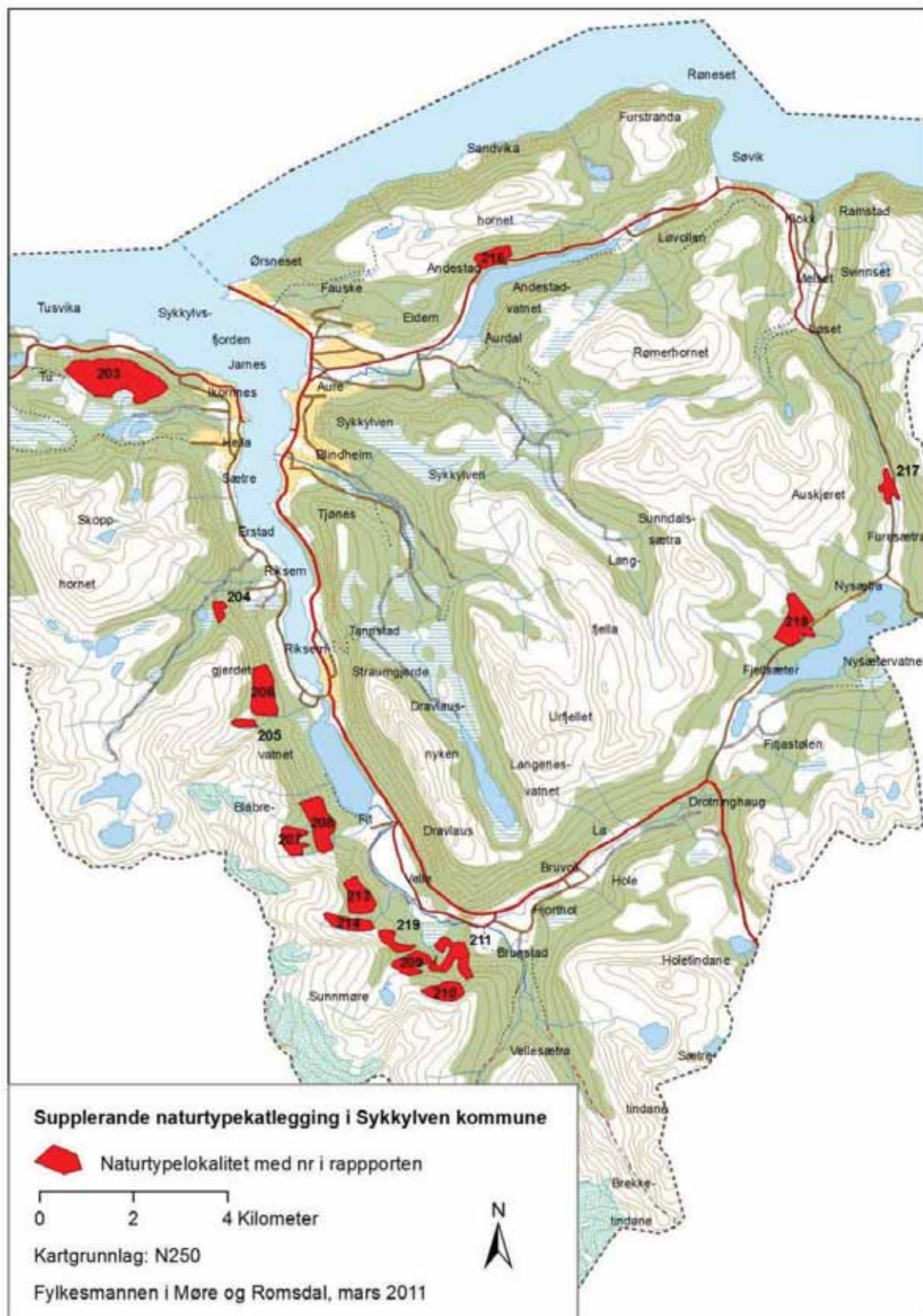
Norsk LavDatabase: <http://www.nhm.uio.no/lav/web/index.html>

Norsk MoseDatabase: <http://www.nhm.uio.no/botanisk/mose/>

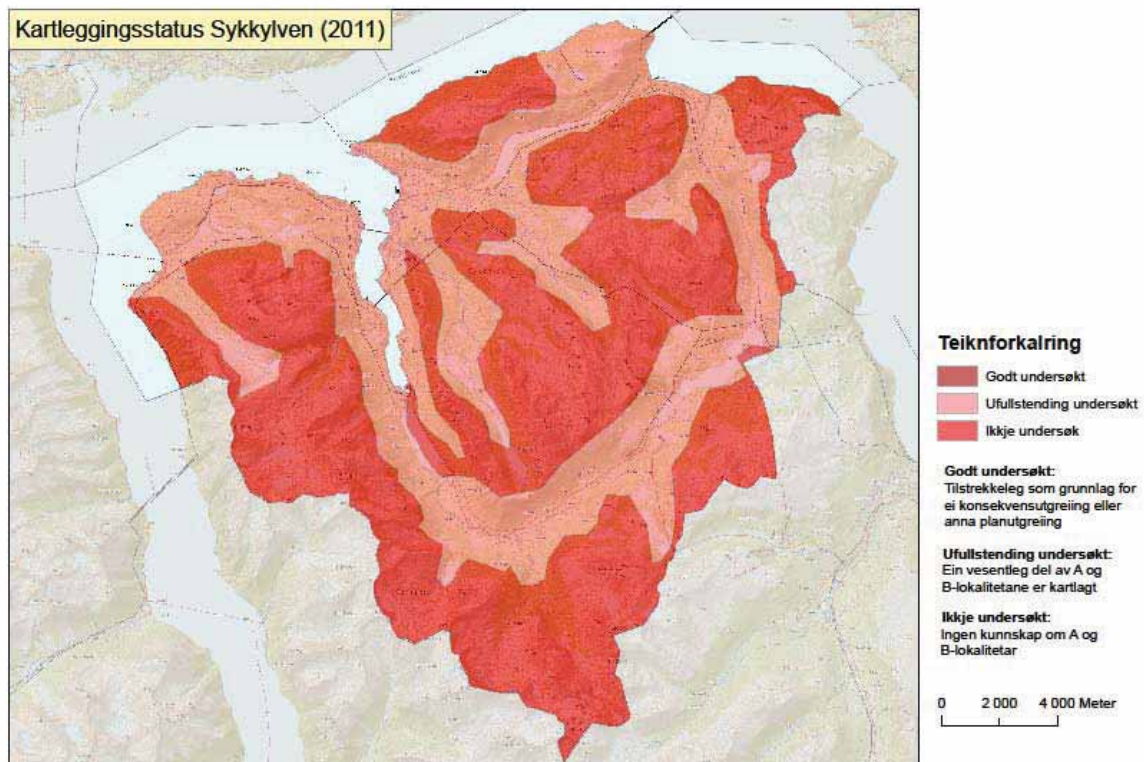
Artskart: <http://artskart.artsdatabanken.no/FaneArtSok.aspx>

Naturbase: <http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>

7 Kartvedlegg

NB! Kartet viser ikkje gamle område med nykartlegging kor avgrensinga ikkje vart endra!

Kommentar til dekningskartet: Raudfargane er kan hende noko uklare. I alle fall er det dei lyse felta i fjorden og dalane som har best dekningsgrad.